

1 – 2025

KAUPPAPOLITIIKKA

Ulkoministeriön julkaisema kansainvälisen kaupan aikakauslehti

KENEN TÄHTI LOISTAA KIRKKAIMMIN?

Ovatko tullit lähtölaukaus
suurvaltakilpailulle? 20

KOVAA KAUPPAPOLITIIKKA
Mercosur-sopimus
maaliin? 10

ANALYYSI
Hyvä ja huono
energiaratkaisu 26

MARKKINAT
Indonesia ottaa
digiloikan 30

Pitchaus

2 minuutin myyntipuhe

– Nikari teki alkuvuosinaan yhteistyötä Alvar Aallon ja Kaj Franckin kanssa. On motivoivaa olla osa kotimaisen kulttuurihistorian ketjua, Johanna Vuorio kertoo.

Kuka?

Johanna Vuorio

Mikä:

Nikari Oy
perustettu 1967
15 työntekijää

Mitä:

Kokopuisia
design-
huonekaluja

Missä:

Toimisto,
showroom ja
studiotyöpaja
Fiskarsissa

Markkinat:

Puolet tuotannosta vientiin, vientimaita noin 30

Hiljaista luksusta

”**T**eemme kestäviä kokopuisia ja ekologisista huonekaluja. Designhuonekalumme ovat maailmankin mittakaavassa niin korkeaa tasoa kuin mahdollista, ja meidät on rankattu usein mielenkiintoisimpien kokopuuta käyttävien designhuonekaluyritysten joukkoon.

Nikari pitää yllä suomalaista käsityöosaamista. Tekemisemme painottuu rauhallisen valmistamisen ympärille, silti ymmärrämme että tekniikka kehittyä ja se kiehtoo meitäkin. Mutta miten pitkälle teknologia eteneekään, käsityön merkitys ei katoa. Puhumme maailmallakin hiljaisen luksuksen puolesta.

Kaikki tuotteemme ovat uniikkeja kuten arvokas raaka-aineensa puu. Nikarin perustaja Kari Virtanen on todennut, että tehdessä ei saa työstää tuotetta liian pitkälle, jotta valmiissa huonekalussa säilyy elävyys, tarina.

Silti osaamme olla myös tehokkaita ja vauhdikkaita: asiakkaamme maailman metropoleissa eivät odottele pitkään. Voisi sanoa, että käsityöläisistä toinen saa jotain valmiiksi 800 tunnissa, kun todellinen ammattilainen tekee saman lopputuloksen 20 tunnissa.

Tuotannostamme puolet menee vientiin. Meillä on ollut onni saada toimittaa tuoleja ja pöytiä maailman kuuluisimpiin ravintoloihin. Olemme tehneet myös hienoja neuvottelutiloja, hotelleja ja toimistoja laidasta laitaan.

Asiakkaat painottavat designia, tyyliä, puulajia ja kestävyyttä. Myös ekologisuus on koko ajan tärkeämpää. Saamme Fiskarsin verstaalle sähkön omalta vesivoimalaitokselta. Sen ja kokopuumateriaalimme ansiosta hiilijalanjälkemme on hyvin matala. Lahjoitamme myös osan myyntituotoista maailman metsien monimuotoisuuden suojeluun.

Asiakashankinnan kannalta on tärkeää osallistua alan tapahtumiin, esimerkiksi 400 000 kävijän Milanon messuille. Siellä voi tavata huippuammattilaisia eri puolilta maailmaa, vaikka viiden tähden hotellia tekevä sisustusarkkitehtitoimiston Guatemalasta tai Tanskan kuniin sisustusarkkitehdin. Tapaamisissa he pääsevät näkemään ja kokemaan tuotteidemme harkitun viimeistelyn ja elävyyden, joka erottaa meidät monesta sarjavalmistajasta.

Olemme myös osallistuneet lukuisiin pienempiin tapahtumiin ja esimerkiksi Scandinavian Design Embassy -hankkeeseen, jossa pohjoismaisia yrityksiä tuodaan esiin suurlähettilään residenssissä tai suurlähetystössä. Kun tapahtumat suunnitellaan hyvin, niillä voi olla suuri merkitys.”

Johanna Vuorio
Toimitusjohtaja, yrittäjä
Nikari Oy

10

© SHUTTERSTOCK

26

10 Kovaa kauppapolitiikkaa
Joko vihdoin Mercosur-sopimus?

14 Lähikuvassa
Lassi Noponen, läikkyyen menestys tulevi

16 Teema
Tullien taustalla vaanii suurvaltakilpailu

26 Analyysi
Kaksi energiaratkaisua – hyvä ja huono

30 Markkinat
Indonesia haluaa tehdä digiloikan

36 Q&A
Uusia ratkaisuja katastrofiriskien vähentämiseen

Vakiot

- 2 **Pitchaus**
- 6 **Lyhyet**
- 13 **Puheenvuoro**
- 38 **Kolumni**
- 39 **Haloo!**

© JARI HÄRKÖNEN

14

© CARLA LADAU

I'd like to buy the world a Coke

Yksi kestävän yritystoiminnan kulmakivistä on vahva brändi. Kuten Coca-Colan entinen toimitusjohtaja **Muhtar Kent** on todennut: ”Brändi on lupaus. Hyvä brändi on lunastettu lupaus.”

Kentiä kannattaa kuunnella, sillä Coca-Cola on maailman myydyin virvoitusjuoma ja yksi arvokkaimmista brändeistä. Brändäys ei ole vain yritysten asia – myös yhteisöt, valtiot ja kansainväliset organisaatiot tarvitsevat vahvan brändin.

Lännen brändi on koetuksella. Kauppakiistat, geopoliittiset jännitteet ja yhteiskunnallinen polarisaatio murentavat perustaa, jolle lupauksemme rakentuu. Voi niitä aikoja, kun maailmalle riitti viestiksi Coca-Colan ikoninen slogan: ”I'd like to buy the world a Coke.”

Jos haluamme vakuuttaa maailman avoimen ja sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän ylivoimaisuudesta, on ensin lunastettava lupauksemme kotikentällä. Narratiivit eivät riitä, elleivät ne heijastu ihmisten arkeen, toimeentuloon ja tulevaisuudennäkymiin.

Hyviäkin uutisia on. Helmikuussa Finland Promotion Board julkaisi *Suomi muiden silmin* -raportin, jonka mukaan maahamme liitetyt mielikuvat ovat säilyneet vahvoina. Tämä on merkittävää, sillä noin neljännes matkailun, investointien ja osajahoukuttelun tuloksista perustuu maabrändiin.

Kotimaassakin on silti parannettavaa. Vienti- ja matkustusmielikuvat Suomesta ovat taantuneet, ja niiden nostaminen vaatii yhteistyötä yrityselämän ja Team Finland -toimijoiden kanssa. Myös ulkoministeriön on kirkastettava rooliaan yrityspalveluiden tarjoajana erityisesti nyt, kun Business Finlandin ulkomaantoiminnot sulautuvat osaksi ulkoasiainhallintoa.

Tämän lehden takakannesta alkaa ulkoministeriön yrityspalveluiden uusi tarina. Ministeriö on edistänyt kansainvälisiä kauppasuhteita jo yli vuosisadan, mutta sen liiketalousosaamista ei tunneta riittävästi. Nyt on aika kirkastaa lupaus ja lunastaa se konkreettisilla teoilla Suomen ja suomalaisyritysten hyväksi.

Timo Sysiö
päätoimittaja
@timosysio

© BAKHTIAR ZEIN / ISTOCK

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet

JULKAISIJA Ulkoministeriö PÄÄTOIMITTAJA Timo Sysiö, puh. 0295 350 166 TOIMITUSIHTTEERI Miia Vihola, puh. 0295 350 680 TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ Sami Laakso/LEGENDIUM, puh. 050 304 2825 TOIMITUSNEUVOSTO Juha Pyykkö/UM, Tomi Korhonen/BUSINESS FINLAND, Jarno Syrjälä/UM, Leena Pentikäinen/TEM, Heli Siikaluoma/EK, Kari Hietanen/WÄRTSILÄ, Mikko Koivumaa/UM, Mika Kukkonen/UM TOIMITUS Legendium TAITTO Markku Jokinen/LEGENDIUM TILAUKSET kauppapolitiikka.fi/tilaus PAINO PunaMusta PAINOS 12 000 kpl PAPERI MultiOffset 170/90 g/m² ISSN 0783-490X (painettu) ISSN 2670-3467 (verkkojulkaisu)

© NORBOTTENIN KAUPPAKAMARI

Suurlähettiläs Maimo Henriksson (vas.) ja ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio Wibuxin sähkökuorma-auton edessä.

Suomalaisosaaminen kiinnostaa Pohjois-Ruotsissa

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri **Ville Tavio** johti 15.–17.1.2025 mittavan yritysvaltuuskunnan vierailua Pohjois-Ruotsiin. Kyseessä oli ensimmäinen Tavion johtama Team Finland -matka Pohjoismaissa. Matkalle osallistui ennätyselliset 38 yritystä ja 60 yritysedustajaa, joista osa valikoitui Business Finlandin

ja osa Pohjois-Savon yrittäjien kautta.

Yrityksiltä saatu palaute matkasta oli erittäin myönteistä. Pohjois-Ruotsin teollinen murros avaa laajoja mahdollisuuksia suomalaisille yrityksille erityisesti puhtaan energian, satamarakentamisen, arktisen osaamisen, jäänmurtokyvyn ja puolustusteollisuuden aloilla. ✕

Houston, we have a solution

Suomi vahvistaa asemaansa Yhdysvaltojen markkinoilla avaamalla uuden pääkonsulaatin Houstoniin, Texasiin vuonna 2025. Suomen neljäs edustusto Yhdysvalloissa täydentää jo entuudestaan vahvaa läsnäoloa maailman suurimmilla markkinoilla.

Texas on 31 miljoonan asukkaan ja huippuluokan infrastruktuurin ansiosta yksi maailman merkittävimmistä talousalueista, sen bruttokansantuote sijoittuu maailman kymmenen suurimman joukkoon. Alue tunnetaan erityisesti lääke- ja teknologiateollisuudesta sekä logistiikan huippuosaamisesta – sektoreista, joissa suomalaisyritykset ovat jo nyt vahvoja toimijoita.

Perustettava pääkonsulaatti tukee suomalaisten yritysten markkinoillepääsyä ja kasvua tarjoamalla neuvontaa, verkostoitumismahdollisuuksia sekä yhteyksiä paikallisiin yrityksiin, viranomaisiin ja yhteisöihin. Edustusto vahvistaa Suomen ja Texasin sekä sitä ympäröivien osavaltioiden välistä kaupallista yhteistyötä ja avaa uusia mahdollisuuksia suomalaisille toimijoille. ✕

Team Finland -verkoston uudistus etenee

Hallitusohjelman mukaisesti Team Finland -verkoston toimintaa ja johtamista uudistetaan tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. Osana tätä uudistusta Business Finlandin ulkomaantoiminnot integroidaan suoraan ulkoasiainhallinnon rakenteisiin 1.1.2026 mennessä.

Uudistus vastaa geotalouden murrokseen ja kansainvälisen kilpailun haasteisiin, purkaa byrokratiaa ja tehostaa vientiponnisteluja yhdistämällä voimavarat. Uudistus mahdollistaa suomalaisten yritysten tehokkaamman tukemisen kansainvälisillä markkinoilla, kun vienninedistämistä toteutetaan yhtenäisenä tiiminä.

– Team Finland -työ on jatkossakin tiimityötä. Ulkomministeriöllä ja Business Finlandilla on paljon opittavaa toisiltaan, ja yhdessä voimme tarjota entistä parempia palveluja suomalaisyrityksille. Saumaton yhteistyö kaikkien Team Finland -kumppanien kesken on avainasemassa, toteaa ulkomaankauppa- ja kehitysministeri **Ville Tavio** uudistuksesta. ✕

Ovatko kryptovaluutat tuhlausta?

Kryptovaluuttojen louhinta kuluttaa enemmän sähköä kuin Suomi.

© TOMMI KÄRKKÄINEN

” On esitetty arvioita, että kryptovaluuttojen louhintaan käytetään globaalisti sähköä vähintään sen verran kuin Suomi käyttää kokonaisuudessaan.

Toiset päätyvät arvioissaan jopa kaksinkertaiseen määrään.

Tämän energian avulla tehdään kilpailevaa laskentaa eri puolilla maailmaa ja osallistutaan lounhinnalla eräänlaiseen arvontaan, jossa voi jollain todennäköisyydellä saada palkinnoksi kryptovaluuttaa. Systeemiin on sisäänrakennettu, että mahdollinen palkinto pienenee koko ajan panostuksiin nähden.

On perusteltu kysymys, ovatko kryptovaluutat kokonaisuuden kannalta rajallisten resurssien järkevää käyttöä vai ovatko ne vain turha rinnakkaisjärjestelmä jo olemassa oleville maksujärjestelmille?

Jos louhintaa tehdään, Suomi on siihen soveltuvimpia paikkoja, koska

täällä on runsaasti edullista päästötöntä sähköntuotantoa. Toinen kysymys on, riittääkö meillä siihen kapasiteetti sähköntuotannon ja kantaverkon osalta.

Louhintaan käytettävä sähkö on helposti jostain muusta pois, esimerkiksi terästuotannon muuttamisesta vähäpäästöisemmäksi. Näin louhinta on osa isompaa yhtälöä, eikä helpota päästövähennystavoitteiden saavuttamista.

Louhinta vaatii myös paljon tietojenkäsittelykapasiteettia, jonka valmistus kuluttaa luonnonvaroja kuten harvinaisia maametalleja. Toisaalta teknologian kehittyminen voi vaikuttaa tilanteeseen, tekoäly oletettavasti tehostaa myös louhintaa. Louhintaan käytetyllä laskentateholla voisi jonkun mielestä olla hyödyllisempiä käyttökohteita.”

Mika Luoranen

Kestävyytieteen tutkijaopettaja
LUT-yliopisto

Markkinatietoa Yhdysvalloista

Kolmas "Päälliköt lavalla" -kiertue vei Suomen Yhdysvaltain-edustustojen päälliköt ja Business Finlandin Pohjois-Amerikan aluejohtajan Vaasaan, Tampereelle ja Helsinkiin. Paneelikeskusteluissa paikallisyleisön kanssa päälliköt tarjosivat suomalaisyrityksille ajankohtaista tietoa Yh-

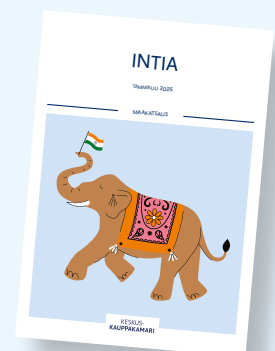
dysvaltojen markkinoista presidentti **Donald Trumpin** toisen kauden alkutunnelmissa.

Päälliköt korostivat yhteistyömahdollisuuksia erityisesti teknologiassa, puolustusmarkkinoilla ja kriittisillä aloilla. Kiertue järjestettiin yhteistyössä ELY-keskusten, Keskuskauppakamarin ja ulkoministeriön kanssa. ✕

Intia tarjoaa yrityksille kasvumahdollisuuksia

Keskuskauppakamarin tuore Intia-maakatsaus valottaa maailman väkirik-
kaimman demokratian tarjoamia mahdollisuuksia markkina-alueena. Nopeasti kehittyvä Intia tähtää teollistuneeksi maaksi vuoteen 2047 mennessä ja pyrkii vahvistamaan asemaansa globaalina toimijana. Sen talous on jo maailman viidenneksi suurin ja kasvupotentiaalia on runsaasti. Suo-

malaiselle osaamiselle ja innovaatioille on kysyntää erityisesti teknologian, kestävän kehityksen ja infrastruktuurin aloilla. Nyt on oikea hetki rakentaa tai laajentaa kauppasuhteita Intian kanssa. Keskuskauppakamarin julkaisu tarjoaa kattavan katsauksen Intian markkinoihin ja niiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. ✕

Suomalaiset sijoittajat vauhdittavat liikenteen sähköistymistä Intiassa

Suomen ensimmäinen kehittyville markkinoille sijoittava vaikutusrahasto OP Finfund Global Impact Fund I ja suomalainen kehitysrahoittaja ja vaikuttavuussijoittaja Finfund vauhdittavat sijoituksillaan Intian sähköautomarkkinoita. Investointikohde BII India EV LLP on yksi intialaisen sähköautovalmistajan Mahindra Electric Automobile Limitedin (MEAL) omistajista. Finfund on aiemmin sijoittanut sähköautojen lataus-infraan Intiassa ja etsii jatkuvasti sijoitusmahdollisuuksia, joiden avulla kehitysmaissa voidaan siirtyä puhtaampiin ja edullisempiin matkustusmuotoihin. ✕

Onko yrityksenne konttaava kameleontti?

Business Finlandin Diginatiivi Suomi -mission ja Data Economy -ohjelman julkaisemat pelikirjat auttavat erityisesti pk-yrityksiä rakentamaan kasvuliiketoimintaa diginatiiviksi kehittyvässä sekä datataloutta ja EU:n lainsäädäntöä hyödyntämällä.

Oppaat tarjoavat myös arviointipua yrityksille matkalla aina teollisesta dinosauruksesta kohti diginatiivia kalaparvea. ✕

Lataa opas täältä:

SME Fundista rahoitusta IPR-maksuihin

Pienet ja keskiuuret yritykset voivat saada SME Fund -pk-yritysrahastosta 50–90 % korvauksen maksamiinsa tavaramerkki- ja mallioikeushakemuksiin, patenttihakemuksiin ja niihin liittyviin ennakkotutkimuksiin. Korvausta voi saada myös IPR-esianalyysoipalveluun (IP Scan), jossa asiantuntijat käyvät läpi yrityksen nykytilaa, tuotteita ja palveluja sekä kartoittavat sen IPR-tilanteen. Euroopan komission myöntämää tukea voi saada vielä vuoden 2025 ajan. ✕

Tekoälyn tila Suomessa 2025

AI Finlandin ja Business Finlandin yhteisjulkaisu Tekoälyn tila Suomessa 2025 tarjoaa katsauksen tekoälyn hyödyntämisen ja kehittämisen tilasta Suomessa. Katsaus antaa kokonaiskuvan tekoälykentän toimijoista listaamalla tekoälypainotteisia startupeja, nostamalla esiin yritysten tapoja hyödyntää tekoälyä liiketoiminnassaan sekä kartoittamalla kiinnostavia tutkimuslähtöjä. ✕

Tuoko Mercosur-sopimus lisää vientiä?

Uutinen Mercosur-kauppasopimuksesta yllätti vuosikymmenten odottelun jälkeen. Sopimuksen voimaantuloon on kuitenkin vielä matkaa, mutta mukanaan se voisi tuoda piristystä Suomenkin vientiin.

✍ Pekka Numminen

6. joulukuuta 2024 uutisoitiin, että EU ja Mercosur-vapaa-kauppavyöhykkeen jäsenet Brasilia, Argentiina, Paraguay ja Uruguay ovat päässeet sopuun kauppasopimuksesta. Neuvottelut sopimuksesta aloitettiin jo 1999. Matkalla on ollut ylämäkiä, alamäkiä ja vuosien suvantovaiheita. Joko nyt ollaan maalissa, ulkoministeriön teknologian ja kestävän siirtymän yksikön päällikkö **Kent Wilksa**?

– Ei olla, aikamoinen työ on vielä edessä, Wilksa sanoo. Hän on ollut pitkään mukana EU:n ja Latinalaisen Amerikan lähentymisessä tavalla tai toisella.

Palataan ajassa 30 vuotta taaksepäin.

EU:n komissio näki 1990-luvun puolessa välissä, että maailmantalouden painopiste on siirtymässä Tyynenmeren molemmille rannoille ja EU:n kannattaisi tiivistää yhteistyötä Latinalaisen Amerikan maiden kanssa.

Meksikon ja Chilen kanssa saatiin aikaan kauppasopimukset melko sujuvasti, ja ne ovat jo kertaalleen modernisoitukin. Mercosur osoittautui paljon vaikeammaksi.

Pääongelma oli maatalous, EU:ssa maatalous on suhteellisen suojattua. Toisaalta Mercosur-maat ovat erittäin kilpailukykyisiä maataloushyödykkeiden tuottajia. Vastaavasti Mercosur-mailla on vahva perinne suojella omaa teollisuustuotantoaan tulleilla.

– Kysymys oli siitä, kuinka paljon EU olisi halukas avaamaan maataloustuotteiden markkinoita ja Mercosur vastaavasti teollisuustuotteiden

markkinoita. Näitä kahta asiaa ei saatu millään sovittelua, Wilksa muistelee.

Valmis sopimus jäi hyllylle

Neuvottelut keskeytettiin useiksi vuosiksi, kun kumpikin osapuoli vain huononsi tarjouksiaan. Tauon jälkeen neuvotteluita jatkettiin, ja sopimus saatiin lopulta puristettua kasaan 2019. Neuvotteluiden alkamisesta oli siis kulunut 20 vuotta.

– EU:n komissio ei tuonut koskaan sopimusta allekirjoitettavaksi, koska se ei olisi todennäköisesti mennyt läpi, Wilksa sanoo.

Amazonilla paloi silloin tavallista enemmän metsää, ja sopimusta vastustavat maat käyttivät sitä hyväkseen. Ne esittivät, että jos sopimus hyväksytään, Amazonia palaa lisää.

– Siitä tuli eräänlainen keppihevonen erityisesti Ranskalle ja Irlannille, jotka olivat omasta maataloudestaan huolissaan. Totta kai oli oikeitakin ympäristöhuolia, mutta oli tämä aika läpinäkyvää. Alkuvuosina ympäristökysymykset eivät olleet juurikaan nousseet esille.

Sopimus oli siis periaatteessa valmis, mutta se ei edennyt minnekään.

Viisi vuotta hienosäätöä

Sitten vaihtui komissio. **Ursula von der Leyen** aloitti ensimmäisen kautensa Euroopan komission puheenjohtajana joulukuussa 2019.

Uusi komissio myöntyi siihen, että EU:n ja Mercosurin väliseen sopimukseen neuvotellaan lisäpöytäkirja, jossa vahvistetaan kestävän kehityksen ulottuvuutta.

– Tästä EU joutui toki maksamaan hintaa. Eihän se käynyt Mercosurille, että vain heille tulee lisävelvoitteita.

© SHUTTERSTOCK

Mercosur-maat ovat tehokkaita maataloustuottajia. Kuvan puumuriarmeija on Brasiliassa.

Mercosurin puolella neuvotteluissa viime vuodet mukana ollut Brasilian ulkoministeriön talous-, rahoitus- ja palvelupolitiikan osaston johtaja **Philip Gough** kertoo, että kaikki neljä Latinalaisen Amerikan maata halusivat puristaa sopimuksen valmiiksi. Loppua kohti tahti tiivistyi.

Nopeuttivatko USA:n presidentiksi valitun **Donald Trumpin** protektionistiset puheet sopimuksen syntyä?

– En osaa sanoa. Brasilian osalta oli enemmän merkitystä sillä, että vuoden 2023 alussa presidenttinä aloittanut **Lula da Silva** oli hyvin päättäväinen sen suhteen, että sopimus saadaan valmiiksi, Gough kertoo.

Wilska puolestaan uskoo, että geopoliittinen tilanne vauhditti asioita.

– Sopimus ei ole paras mahdollinen, mutta se, että EU saa aikaan jotain isoa merkittävien kumppaneiden kanssa on jo jotain, Wilska sanoo.

Ei suuria muutoksia

Viime vuoden joulukuussa aikaan saatu sopimus on Wilskan mukaan hyvin suurelta osin sama, joka oli jo valmiina 2019.

– Neuvottelutulosta tuunattiin vähän, mutta todellisuudessa siihen ei tullut kovinkaan paljon muutoksia, Wilska sanoo.

Sopimukseen kirjattavat ympäristöasiat vaativat kuitenkin hiomista loppuun asti.

– Meidän täytyi löytää kestävästä kehityksestä sellaiset muotoilut, että ne sopivat yhteen Brasilian kehitystavoitteiden kanssa. Mielestäni pääsimme lopputulokseen, joka on oikeudenmukainen ja tasapainoinen kaikille osapuolille. Ainakin suurimmaksi osaksi, Gough toteaa.

Vaatiko EU jotain sellaista, johon Brasilia ei ollut valmis suostumaan?

– Sopimus tulee avaamaan muun muassa julkiset hankinnat myös EU-maille. Tässä halusimme, että Brasilian hallituksella on jonkin verran liikkumavaraa, Gough sanoo.

Matkaa on vielä

Seuraavassa vaiheessa sopimukseen tehdään oikeudelliset tarkastukset. Se tarkoittaa muun muassa sitä, että pykälät eivät saa olla keskenään ristiriitaisia. Sen jälkeen sopimus käännetään kansallisille kielille.

Kaikki neljä Latinalaisen Amerikan maata halusivat puristaa sopimuksen valmiiksi. Loppua kohti tahti tiivistyi.

→

Kovaa kauppapolitiikkaa

Suurin hyöty Suomelle tulee olemaan tavarakaupan vapautuminen.

Koska useampi maa vastustaa sopimusta, edessä on hienovaraista EU-politiikkaa. Osa sopimusten asioista kuuluu jäsenvaltioiden päätösvaltaan.

– Uskoisin, että sopimusta ei viedä eteenpäin kokonaisuena könttänä, vaan siitä erotetaan väliaikainen kauppasopimus, joka on unionin toimivallassa. Sille riittää EU-maiden määränemmistön hyväksyntä, Wilska kertoo.

– Jonkin tämänkaltaisen järjestelyn komissio joutuu tekemään, koska maatalouttaan suojelevat maat, Ranska etunenässä, ovat ilmoittaneet, että eivät tule sopimusta hyväksymään. Se riittäisi kaatamaan sopimuksen.

Jättämällä sopivasti asioita pois sopimus saadaan hyväksyttyä komission päätösvallassa. Ulkopuolelle voidaan jättää muun muassa investointisuoja, koska siihen liittyy jäsenvaltioiden päätettävissä olevia asioita. Mukana olisivat kuitenkin kaikki varsinaiseen kaupankäyntiin liittyvät asiat.

Jos asiat etenevät reippaasti, sopimus voitaisiin lähettää EU:n jäsenmaille hyväksyttäväksi tänä kesänä. Myös Mercosur-maiden pitää ratifioida sopimus omista parlamenteissaan. Sopimus voitaisiin allekirjoittaa syksyllä, ja nopeimmillaan se voisi olla voimassa 2026.

Mitä Suomi hyötyy?

Jos ja kun sopimus saadaan voimaan, suurin hyöty Suomelle tulee olemaan tavarakaupan vapautuminen. Koneissa ja laitteissa voi olla tällä hetkellä 30

prosentin tullit. Tietty tuotekategoriat vapautettaisiin välittömästi, joillakin olisi siirtymäaika, jopa yli 15 vuotta. On myös tuotteita, joilla tullimaksut säilyvät.

– Noin 90 prosenttia teollisuustuotteista on vapautumassa tulleista. Jos olisimme halunneet esimerkiksi 97 prosenttia kattavuutta, maatalouden kanssa olisi pitänyt tehdä huomattavasti enemmän myönnytyksiä. Jouduimme laskemaan kunnianhimon tasoa, Wilska pohtii.

Useat isot suomalaisyhtiöt toimivat jo nyt Mercosur-alueella. Suomalaisilla puunjalostusyrityksillä on tehtaita Brasiliassa ja Uruguayssa. Valmet aloitti traktorien valmistuksen Brasiliassa jo 1960.

– Voihan olla, että joillakin yhtiöillä kilpailu vain kovenee, kun ne ovat aikaisemmin olleet suojassa tullimuurin takana, Wilska arvelee.

Myös palvelukauppa on vapautumassa. Kent Wilskan mukaan Suomi voisi olla vahva esimerkiksi tietoliikenteen ja erilaisten digitaalisten palvelujen tarjonnassa.

Latinalaisessa Amerikassa politiikka on perinteisesti ollut tuulisempaa kuin Euroopassa. Onko mahdollista, että mieli EU:n ja Mercosurin väliseen kauppasopimukseen muuttuu, kun hallinto vaihtuu?

– Sopimukset on tehty vuosikymmeniksi. Ne on tehty valtioiden, ei tällä hetkellä virassa olevien hallintojen kanssa, Wilska sanoo. ✕

Mercosur

- 1991 perustettu vapaakauppavyöhyke
- Jäseninä Argentiina, Brasilia, Paraguay ja Uruguay
- Alueella asuu 295 miljoonaa ihmistä
- EU on Mercosurin toiseksi suurin kauppakumppani, suurin on Kiina

EU:n vienti Mercosuriin (2023)

Tavarat

56 miljardia euroa

Palvelut

28 miljardia euroa

Mercosurin vienti EU-maihin

Tavarat

54 miljardia euroa

Palvelut

12 miljardia euroa

Suomen vienti Mercosur-maihin

Tavarat

806 miljoonaa euroa

Palvelut

210 miljoonaa euroa

Mercosur-maiden tuonti Suomeen

Tavarat

790 miljoonaa euroa

Palvelut

150 miljoonaa euroa

© JARI HÄRKÖNEN

Voisiko OECD olla taloudellinen NATO?

Pariisin 16. kaupunginosassa, Avenue Fochin päässä, kohoaa betonibrutalistinen rakennus, jossa nykyään sijaitsee Dauphineyliopisto. Rakennus toimi NATOn päämajana 1960-luvulle. Se sijaitsi hieman yli kilometrin päässä taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:stä, josta sitä perustettaessa kaavailtiin NATOn taloudellista ulottuvuutta. Ideasta ei lopulta tullut mitään, ja varsinainen puolustusliittokin muutti myöhemmin päämajansa Brysseliin.

Teema on kansainvälisten jännitteiden maailmassa kuitenkin taas ajankohtainen. NATOn artikkelissa 2 puhutaan ”ristiriitojen poistamisesta kansainvälisistä taloussuhteista” ja rohkaistaan ”taloudellisen yhteistyön edistämiseen”. OECD periaatteessa pyrkii molempiin, mutta ajatus OECD:stä ”taloudellisena NATOna” jakaa vahvasti mielipiteitä.

Osa jäsenistä on huolissaan, että OECD:tä käytettäisiin suurvaltakilpailun välineenä. Että pyrittäisiin politiikkatoimiin tai standardien laadintaan, jotka kohdistuisivat yksittäisiin OECD:n ulkopuolisiin maihin. Liian eksklusiivinen OECD saattaisi karkottaa maita, joita tarvittaisiin yhteistyöhön globaaleihin haasteisiin vastaamiseksi.

Mitä samanmielisten maiden yhteisö voisi sen sijaan tehdä? Pitkälti samaa kuin ennen. Tuottaa relevanttia tutkimusta politiikan tueksi. Laatia talous- ja yhteiskuntapolitiikan standardeja, joita yritettäisiin saada mahdollisimman laajasti käyttöön OECD:n ulkopuolellakin. Saada järjestöön uusia jäseniä, jotka lisäisivät järjestön taloudellista painoarvoa ja vaikuttavuutta.

Samalla OECD-jäsenten tulisi pyrkiä siihen, että niiden kansallisista politiikkatoimista ei aiheutuisi taloudellista harmia toisille jäsenille tai vääristymiä kansainväliseen kauppaan. Taloudellisen turvallisuuden vahvistaminen, tuotanto- ja toimitusketjujen haavoittuvuuksien korjaaminen ja vihreän siirtymän edistäminen edellyttävät koordinoitua ja win-win-ajattelua. Parhaimmillaan tällainen tukee myös NATO artikkla 2:n tavoitteita ilman, että työ kärsisi vääristä mielleyhtymistä. ✕

Osa jäsenistä on huolissaan, että OECD:tä käytettäisiin suurvaltakilpailun välineenä.

LÄIKKYEN menestys tulevi

Business Finlandilla on tyytyväiset yritysasiakkaat, mutta maineessa on parantamisen varaa. Jatkossa kasvavat myöntövaltuudet antavat mahdollisuuksia rohkeampiin rahoituspäätöksiin.

✍ Pekka Vääntinen 📧 Jari Härkönen

Business Finlandin pääjohtaja **Lassi Noponen** ilmestyy tietokoneen ruudulle Saudi-Arabiasta. Heti alkuun voidaan siis nostaa kameli pöydälle.

Helmikuun alussa julkaisussa blogissaan Business Finlandin asiakaskokemuksesta, viestinnästä ja markkinoinnista vastaava **Jenni Santalo** käsittelee organisaatiosta tehtyä Luottamus & Maine -tutkimusta.

Otsikolla ”Meillä on surkea maine ja tyytyväiset asiakkaat” Santalo tunnistaa omien kokemustensa kautta julkikuvan etäisyyden, viestien moninaisuuden ja vaikeudet tekemisen ytimen hahmottamisessa.

Samalla palvelujen laatu ja osaaminen saavat kuitenkin vastaajilta lähes täydet pisteet.

Syyskuun alussa viisivuotisen pestinsä aloittanut Noponen tiedostaa ristiriidan. Vuosikymmenten mittaisella urallaan yritys- ja rahoituskentällä hän sanoo oppineensa tuntemaan Business Finlandin ja sen edeltäjät analyttisena, mutta hieman jähmeänä rahoituskoneena.

Vaikka varsinainen pihvi on siis kunnossa, imagollakin on verovaroilla toimittaessa merkitystä. Kohennus on pääjohtajan tehtävälustalla.

– Julkisuuden voima on aikamoinen. Käsitteäkseni heikko julkikuva perustuu korona-ajan ohilaukauksiin ja vanhoihin, Business Finlandin

edeltäjien aikana tapahtuneisiin väärinkäytöksiin. Tutkimuksessa oli mukana myös paljon yrityksiä, jotka eivät ole asiakkaitamme. Minä tulen yrityspuolelta ja näen, että asiakaslähtöisyys on tärkeintä. Pyrimme tekemään työmme mahdollisimman hyvin ja viestimään siitä. Mainitsisin, että pk-asiakkaamme ovat vuosina 2020–24 kasvattaneet vientiään 82 prosenttia, kun yleinen viennin kehitys oli 33 prosenttia, Noponen toteaa.

Ulkomaantoiminnot osaksi edustustoverkkoa

Profiloitumisen kannalta tärkeää on hallinnollisen uudistuksen onnistuminen.

Pohjaten hallitusohjelmaan, Business Finlandin kolmekymmentäkahdeksan toimistoa maailmalla tullaan integroimaan edustustoverkkoon. Prosessi on käynnissä ulkoministeriön johdolla. Valmista on tultava vuoden loppuun mennessä.

Lassi Noponen katsoo eteenpäin. Kanta on odottava.

– Poliittisesti on näin linjattu, eikä historiaa kannata vatuloida.

Kysymykseen saavutettavista eduista hän vastaa:

– En vielä tiedä. Toivon, että niitä saavutetaan ja oletan niiden liittyvän toimimiseen maailmalla saman sateenvarjon alla. Esimerkiksi täällä Säu-deissa lähetystö ja Business Finland ovat tehneet saumatonta yhteistyötä jo vuosia.

→

A close-up portrait of Lassi Nojonen, a middle-aged man with thinning grey hair, wearing a dark suit jacket over a light-colored button-down shirt. He is looking slightly to the left of the camera with a neutral expression. The background is a soft, out-of-focus blue and white gradient.

- Minä tulen yrityspuolelta ja näen, että asiakaslähtöisyys on tärkeintä, Lassi Nojonen pohtii Business Finlandin toimintaa.

Rahalla ei saa onnea

”Suomea pidetään usein maailman onnellisimpana maana. Noin viisitoista vuotta sitten olimme rakentamassa tehdasta Intiaan. Kauhistelin työmaan apputyövoiman todella pieniä palkkoja. Euro päivässä. Minulle vastattiin: Don’t worry, Sir. Everybody here is happier than anyone in Finland.”

Huolenaiheitakin silti on. Hieman kärjistäen, jatkossa organisaatio seisoo kahdella erillisellä laatalla.

– Haaste on Suomeen syntyvä rajapinta. Business Finland on osa työ- ja elinkeinoministeriötä. Yritykset tulevat asiakkaksemme sen sisäisen kasvupolun, innovaatiojärjestelmämme kautta. Nyt on siis rakennettava saumaton silta siitä järjestelmästä ulkoministeriöön yhdistyvään kansainväliseen verkostoon, Noponen valottaa.

Hallinnollisista lokeroista riippumatta Noponen näkee Business Finlandin ydintehtävän muuttumattomana. Kuten jo 1980-luvulta, missiona on avittaa yrityscentän uudistumista ja elinkeinorakenteen monipuolistamista. Olenaista on yhdistää tuotekehitys ja kansainvälinen markkinaymmärrys.

Lisämausteen toimenkuvaan tuo valtioneuvoston politiikan paluu.

– Valtion rooli on kasvanut todella nopeasti ja hiipimällä. Se muutos hahmottuu ehkä vähän viiveellä eikä ainakaan vähennä Business Finlandin tehtäviä. Olemme toimeenpano-organisaatio. Poliittikaohjaus tulee pääministerin tiede- ja innovaationeuvostosta ja TEM:n teollisuuspolitiikasta, Noponen kiteyttää.

Riskillä vai enemmän riskillä?

Työ- ja elinkeinoministeriön alla toimivat tärkeimmät kasvurahoitustoimijat ovat Business Finlandin ohella Finnvera ja pääomasijoitusyhtiö Suomen Teollisuussijoitus (Tesi). Ministeriön tahtotilana on saada nämä toisiaan täydentävät organisaatiot toimimaan paremmin yhteistyössä.

Noponen pitää tavoitetta erittäin kannatettavana.

– Lokeroituminen ei auta ketään. Jos kokonaisuus saadaan toimimaan harmonisesti kuin sinfoniaorkesteri, niin se on parempi kuin omia strategioitaan soittava jazzbändi.

Yritysten kannalta Finnvera sijoittuu perinteisesti lainoiteen ja takauksineen enemmän rahoituspolun loppupuolelle. Business Finlandin rooli on suurempi alkutaipaleella neuvoina, avustuksina ja lainoina. Istuva hallitus leikkaa toimintamenoista, mutta myöntövaltuudet tutkimus- ja kehityshankkeisiin kasvavat.

Julkisella rahoituksella vivutetaan yksityistä rahaa, ja Suomen T&K-panostusten osuutta BKT:sta ollaan kasvattamassa neljään prosenttiin 2030 mennessä. Business Finlandille se merkitsee ensi vuonna 150 miljoonan euron lisäystä.

Miten kasvava potti sitten näkyy? Lisääntyykö riskinotto ja kuinka kohdellaan erikokoisia yrityksiä?

– Ensinnäkin, emme tue toimialoja. Hahmotamme maailmaa ilmiönä ja poikkileikkaavina murroskohtina. Rajapinnoille ja pienistä yrityksistä syntyvät usein ne kiinnostavat uudet lähdöt. Kun olen reissussa ministerien kanssa, niin ei niillä juuri sellua myydä. Kansallisten tavoittei-

Jos kaikki rahoittamamme hankkeet onnistuisivat,
niin ei olisi otettu sellaista riskiä mikä on tehtävämme.
Emme voi mennä varman päälle.

den saavuttamiseksi suuryritysten panostukset ovat kuitenkin välttämättömiä ja niiden kohdalla katsomme, että yhteiskunnan kokonaishyöty maksimoituu ekosysteemin rahoituksen kautta. Pienet taas hyötyvät neuvonnasta ja kontakteista – kaikki eivät ole born global, Noponen muotoilee.

Hänen mukaansa tavoitteena on tasapaino pienten ja suurten yritysten kesken samalla kun rahoituksen pitää aina tähdätä uudistumiseen. Olennaista on myös yksityisen rahan vivutus. Business Finland laittaa pöytään rahaa, jotta yksityistä rahaa tulisi päälle kaksi kolmasosaa.

– Tutkimus- ja kehitystoiminta tarkoittaa määritelmällisesti sitä, että lopputulos on epävarma. Jos kaikki rahoittamamme hankkeet onnistuisivat, niin ei olisi otettu sellaista riskiä mikä on tehtävämme. Emme voi mennä varman päälle.

Valintoja siis tehdään ja riskejä otetaan. Noposen linjauksen mukaisesti, suurenevat rahalliset myöntövaltuudet merkitsevät samalla riskien kasvattamista. Mutta vastaavasti hakemuksilta vaaditaan enemmän. Rima nousee.

Kaikkea ei kuitenkaan mitata suoraan ja pelkästään rahassa.

– Tavallaan, innovaatorahoitus onnistuu aina. Rakennamme menestystarinoita, mutta saamme aikaan myös läikkymiseffektii, jolla yleinen osaaminen lisääntyy. Vaikka projekti epäonnistuisi, avainhenkilöt ovat altistuneet korkealle vaatimustasolle. Sitten he karaistuneina aloittavat uusia hankkeita ja onnistuvat, Noponen maalaillee ja mainitsee suomalaisille sopivina tulevaisuudenalueina esimerkiksi tekoälyn sovellukset ja arktisen osaamisen laivanrakennuksineen.

Mahdollisuuksia uusi pääjohtaja näkee myös lämpimämmässä ilmanalassa. Noponen vastaa kysymyksiin Riadista LEAP 2025 -teknologia-konferenssin tauolla. Suomalaisia pk-yrityksiä avitetaan Saudi-Arabian markkinoille. Millainen painoarvo Business Finlandin rahoituspäätöksissä annetaan ympäristöön, yhteiskuntavastuuseen ja hallintotapaan keskittyvään ESG (environment, social, governance) -kriteeristöön?

– ESG-kriteerit huomioidaan kaikissa päätöksissä. Kuulin juuri, että täällä on tehty 700 lakimuutosta yhteiskunnan avautumiseen ja tasa-arvoistumiseen. Emme arvioi vain absoluuttista tilannetta, vaan myös suuntaa mihin maa on menossa. Saudeissa on valtavat mahdollisuudet, Noponen linjaa.

Iso kuva ja historian jatkumo

Kolmekymmenvuotisella työurallaan Lassi Noposella on kokemusta kymmenistä yrityksistä kotija ulkomaan markkinoilla. Juridinen koulutus täydennettynä taloustieteen tutkinnolla on ollut toimiva perusta.

Viimeisin pesti elinkeinoministeri **Wille Rydmanin** erityisavustajana ennen pääjohtajuutta nousee kokemuksena kärkeen.

– Matkan varrella olen pyynnöstä kirjoittanut erityisesti puhtaasta teknologiasta ja ympäristöteknologiasta taustatekstejä jokseenkin kaikkien puolueiden johtaville poliitikoille – vasemmistoliittoa lukuun ottamatta. Mutta mahdollisuus olla ministerin erityisavustaja tuli yllätyksenä. Se oli elämäni parhaita kokemuksia. Erityisavustajan homma on hieno, on mukana tietovirrassa ilman ministerille lankeavaa julkista painetta, hän muistelee.

Pääjohtajan paineensietokykyä tultaneen jatkossa testaamaan. Vastapainoa tarjoaa toinen koti Turun saaristossa, missä aika kuluu kalastaen, metsästäen ja sienestäen.

Ja lukien. Perspektiiviä maailman myllerrykseen antaa pitkäaikainen historian harrastus.

– Aloin lukea politiikkaa noin 15-vuotiaana, paljon esimerkiksi diplomatiaa. Suuren vaikutuksen on tehnyt **Max Jakobssonin** sarja vuosisadan vaiheista. Kun häneltä kysyttiin, mitä tulevaisuudessa tapahtuu, vastaus oli, en tiedä. Mutta hänen mukaansa sen historiasta voi oppia, että jokaiselle sukupolvelle tapahtuu aina jotain yllättävää. Se palaa mieleeni jatkuvasti, sitä olemme taas todistaneet lähes päivittäin. Historia virtaa eikä tule valmiiksi. Silti isossa kuvassa asiat ovat muuttuneet paremmiksi – mutkienkin kautta. ✕

Kuka:

Lassi Noponen (61)

Mitä:

Business Finlandin
pääjohtaja 1.9.2024 alkaen
viisivuotiskaudeksi

Aiemmin työskennellyt:

Kolmenkymmenen vuoden
ura yritysmaailmassa ja
pääomasijoittajana. Ennen
valintaansa elinkeinominis-
teri Wille Rydmanin
erityisavustaja.

Opinnot ja tutkinnot:

Korkeakoulututkinnot
juridiikasta (Turun yliopisto)
ja taloustieteistä (London
Business School).

Harrastukset:

Mökkeily Turun
saaristossa. Lukeminen,
erityisesti historia.

900 kilometriä

USA:n vuotuinen kauppataaseen vaje on 900 miljardia dollaria. Se tarkoittaa laskennallisesti noin 900 kilometrin korkuista pinoa 100 dollarin seteleitä.

ONKO 900 MILJARDIA DOLLARIA LIIKAA?

Donald Trump on perustellut tuontitullien asettamista Yhdysvaltojen suurella kauppataseen alijäämällä.

 Sami Laakso

900 miljardin dollarin kauppataseen vaje kuulostaa hurjalta. Lukema asettuu kuitenkin mittasuhteisiin, kun sitä vertaa USA:n 30 000 miljardin dollarin bruttokansantuotteeseen. Näin kauppataseen vaje on kolmisen prosenttia bkt:stä.

Vajeesta kolmannes eli 300 miljardia tulee Kiinan-kaupasta, runsaat 200 miljardia kaupasta EU:n kanssa ja Meksikon kanssa sitä kertyy noin 170 miljardia.

Mutta onko 900 miljardia paljon?

– Yksittäisenä vuonna tuon suuruinen kauppataseen vaje ei ole dramaattinen. Mutta Yhdysvalloissa alijäämä on kroonistunut, ylijäämää ei ole ollut vuoden 1991 jälkeen, Suomen Pankin vanhempi ekonomisti **Sanna Kurronen** sanoo.

Entä ovatko tullit kelpo ase kammata kauppataseen alijäämää?

– Ei, Kurronen sanoo yksikantaan ja perustelee näkemystään lukuisilla tutkimuksilla.

Kurrosen mukaan kauppataseen vaje ei välttämättä edes ole USA:n talouden varsinainen kipupiste. Juurisyy vajeelle saattaa olla se, että Yhdysvaltojen julkinen talous ja kotitaloudet ovat velkaantuneet rajusti. Lainoista maksettavat korkomenot vievät jo 17 prosenttia liittovaltion budjetista.

Kauppataseen alijäämää tarvitaan, kun velanottoa rahoitetaan ja maahan virtaa rahaa myös muihin sijoituskohteisiin.

Tullien sijaan talouden tilaa voitaisiin kohentaa jarruttamalla velkaantumista. Julkisen talouden alijäämää voisi pienentää veroja kiristämällä. Se tarkoittaisi kotitalouksille vähempää rahaa käyttöön, jolloin ne ostaisivat vähemmän ulkomaisia tuotteita. Näin kauppataseen alijäämä pienenis.

Tämä reitti ei varmaankaan keräisi kannatusta äänestäjäkunnalta. Voi olla, ettei se siksi ole todellinen vaihtoehto yhdysvaltalaisessa reaali maailmassa. ✕

Lue lisää: *Seuraavalla aukeamalla alkavassa artikkelissa kerrotaan USA:n asettamista tulleista sekä siitä, kuinka ne voivat olla vain ilmentymä kansainvälisen järjestelmän radikaalista muutoksesta.*

TULLIEN taustalla vaanii suurvaltakilpailu

Amerikkaa tehdään jälleen mahtavaksi tullien avulla. Isompi tavoite voi kuitenkin olla radikaali murros eli muuttaa kansainvälinen järjestelmä suurvaltojen kilpakentäksi.

Ima on sakeana Yhdysvaltojen presidentti **Donald Trumpin** ilmoituksia uusista tulleista. Niitä on riittänyt niin liittolaisille kuin vastapuolelle, rajanaapureille ja kauemmas, Suomeenkin asti.

Toiminta on tempoilevaa, tilanne muuttuu koko ajan. Jo ilmoitettuja tulleja on joissain tapauksissa lykätty tuonnetuksi.

Ennustaminen on vaikeaa, erityisesti tulevaisuuden ennustaminen. Vanha viisaus pätee tässäkin maailmanajassa. Katsotaan siksi ensin taaksepäin, mitä tullien asettaminen on aiemmin

saanut aikaan.

Trumpin ensimmäisellä presidenttikaudella vuonna 2018 USA asetti teräkselle 25 prosentin ja alumiinille 10 prosentille tuontitullit Yhdysvaltoihin.

Monet maat valittivat asiasta Maailman kauppajärjestö WTO:lle. Neljä vuotta myöhemmin valitustuomioistuimien päätöksien perusteella, että toimet olivat järjestön sääntöjen vastaisia. Yhdysvallat ei kuitenkaan poistanut tulleja vedoten siihen, että tullit perustuvat kansalliselle turvallisuudelle kohdistuvaan uhkaan.

Washingtonkaan ole mikään kihlakunnanoikeus, voisi todeta **J.K. Paasikiveä** mukaillen.

Tulliasella osumia omaan jalkaan

Trump vaikuttaa edelleen uskovan tullien käyttökelpoisuuteen ja perustele niitä taloudellisilla argumenteilla. Tutkimukset eivät anna uskolle vahvistusta. Päinvastoin, monet tullien talousvaikutuksista iskivät Yhdysvaltoihin itseensä.

Etlan tutkimusjohtaja **Jyrki Ali-Yrkkö** huomauttaa sarkastisesti, että perustelu teräs- ja alumiinitulleista inflaationvastaisena työkaluna on totuuden kanssa päinvastainen.

– Näin siinä kävi USA:ssa edellisellä kierroksella, ja se oli täsmälleen sitä mitä oli arvattavissa, Ali-Yrkkö viittaa tutkimustuloksiin.

– Kun tullit tulivat, ulkomaisen tuonnin hinta nousi. Samalla paikalliset toimijat nostivat omia hintojaan säilyttäen kuitenkin kilpailuetunsa. Hintojen noususta kärsivät terästä ja alumiinia käyttävät toimialat. Hintojen korotus meni myös kuluttajahintoihin.

Tutkimuksissa on todettu tullien heikentäneen terästä käyttäneiden amerikkalaisyritysten kilpailukykyä

ja asemaa vientimarkkinoilla. Myös työllisyysvaikutukset ovat olleet haitallisia. Vaikka työllisyys hiukan kohentuikin yhdysvaltalaisessa teräs- ja alumiiniteollisuudessa, vähennykset olivat paljon suurempia niitä käyttäneillä toimialoilla.

Tullien kokonaisvaikutus bruttokansantuotteen on ollut negatiivinen.

– Luku ei ole suuri, mutta etumerkki väärä, Ali-Yrkkö summaa

Motiivi voi olla toisaalla

Ali-Yrkkö ei kuitenkaan tuomitse tulleja kategorisesti.

– Niillä voi olla paikkansa, jos toinen osapuoli ei toimi samoilla pelisäännöillä. Jos se vaikka tukee valtiontuilla omia yrityksiään, jolloin ne pystyvät pitämään hintatasoa, joka tappaa kilpailijat ja mahdollistaa markkinoiden valtaamisen. Ja tietenkin tulleja voi asettaa vastavetona toisen asettamille tulleille.

Ali-Yrkkö muistuttaa, että taloudessa on aina aaltoliikettä. Taloudellisen integraation ja valtioiden keskinäisen kaupankäynnin kasvu alkoi 1980-luvulla ja kesti finanssikriisiin 2008. Sen jälkeen on käännytty eriytymisen suuntaan. →

Talouden koko (bkt, v. 2023)

LÄHDE: MAAILMANPANKKI

27 721 mrd. USD

18 590 mrd. USD

17 795 mrd. USD

© SANDRO HALANK

© BENJAMIN BROLET

© SIMON DAWSON

Yhdysvalloista ja Kiinasta tiedetään, kuka määrää suunnan. EU:n tilanne ei ole yhtä selkeä. Aikoinaan USA:n ulkoministeri **Henry Kissinger** kuvasti tilannetta sanomalla, että jos hän haluaisi puhua Euroopalle, hän ei tiedä, kenelle soittaa.

– Käänne pistettä ei ole näkyvissä, mutta jossain vaiheessa se tulee. Näin maailmanhistoriassa on tupannut käymään. Tähänkin ajanjaksoon sopeudutaan ja siitä selvitään, hän luottaa.

Pelkällä ekonomistin koulutuksella ja laskukoneella tulleja on vaikea perustella. Ali-Yrkkö sanoo, ettei se ehkä ole tarkoituskaan.

– Vaikka virallinen perustelu olisikin kauppataseen vaje, toimien suurempi tavoite voi olla toinen, kuin mitä sanotaan julkisesti.

Kohti vahvempien valtakautta

Isompaan tavoitteeseen uskoo myös Ulkopoliittisen instituutin tutkimusprofessori **Mikael Mattlin**. Hän näkee käynnissä olevan radikaali muutos kansainvälisessä järjestelmässä. Mattlin uskoo, että Trumpin hallinto pyrkii muuttamaan kokonaisvaltaisesti ja pitkäaikaisesti Yhdysvaltojen suhdetta muuhun maailmaan, niin taloudellista kuin kansainvälispoliittista.

– Tässä on tarjolla eräänlainen 2000-luvun kansainvälisen politiikan 'New deal', mikä ei valitettavasti ole meidän kannaltamme hyvä asia, Mattlin sanoo.

Hänen mukaansa Yhdysvalloilla ei vaihtoa ole halu turvata entiseen tapaan monenkeskistä ja sääntöpohjaista maailmanjärjestystä. Se ei pyri jatkossa olemaan samankaltainen maailmanpoliisi kuin aiemmin ja jopa turvatakuista voidaan tehdä kauppatavaraa. Maa voi edelleen puuttua asioihin, mutta puhtaasti itsekkäistä syistä, ei järjestelmän itsensä vuoksi.

– Näyttää siltä, että Yhdysvallat vähentää merkittävästi sitoumuksiaan kansainvälisissä instituutioissa. Se ei yritä olla moraalinen johtaja, vaan keskittyy enemmän omaan talouteensa ja valmistavan teollisuuden palauttamiseen. Vaurastumiseen muiden kustannuksella. Karu tilanne on se, että monen pienen ja

LÄHDE: MAAILMANPANKKI

haavoittuvassa asemassa olevan maan turvallisuustilanne tulee heikkenemään merkittävästi, Mattlin analysoi.

Kehitys avaa hänen mukaansa Kiinalle mahdollisuuden täyttää syntyneitä johtajuusvajetta. Se voi, ehkä aiempaa uskottavammin, esiintyä kansainvälisten instituutioiden, YK:n ja kansainvälisen kaupan puolestapuhujana. Samalla Kiina vahvistaa rooliaan lähialueellaan, myös voimaprojisoinnilla.

Mattlin näkee viime vuosien kehityskulun heikentäneen Euroopan unionin asemaa. Unionissa on kyllä puhuttu strategisesta autonomiasta, mutta painotettu liiallista Kiina-riippuvuutta. Sen sijaan kytköksiä Yhdysvaltoihin on lisätty niin sotilaallisesti, teknologisesti kuin taloudellisestikin, ja jätetty omat panostukset vähemmälle.

Käänte alkoi jo Trumpin ensimmäisen kauden aikana, jolloin hän suorasanaisesti kannusti Eurooppaa katkomaan suhteita Kiinaan.

– Tämähän on ollut aivan loistava kauppapoliittinen strategia Yhdysvalloilta. Kun heitetään epäilyksen varjo kaikkien kiinalaisten tuotteiden ylle, se jättää pelikentän auki yhdysvaltalaisille.

Mattlinin mukaan tilanne voi muuttua ikäväksi.

– Me olemme antaneet Yhdysvalloille kaikki välineet kovaan taloudelliseen painostamiseen. Pahimmillaan voi käydä niin, että jos haluamme pitää Yhdysvaltojen sitoutumisen turvallisuutemme, meidän täytyy osoittaa uudestaan ja uudestaan, että me hyödytämme Yhdysvaltoja taloudellisesti. Suomen osalta tämä voi tarkoittaa sitä, että me luovutamme heille korkeaa osaamistamme, kuten jäänmurtajateknologiaa, 6G:tä ja avaruusteknologiaa.

Lähentyvätkö EU ja Kiina?

Tullien avulla Amerikkaa halutaan tehdä jälleen mahtavaksi. Mattlinin mielestä Kiinalla on EU:ta paremmat kortit kässissään, kun molemmat miettivät omia vastatoimiaan.

– Kiinassa on lähes kolmasosa maailman valmistavasta teollisuudesta, yli puolet terästuotannosta ja laivanrakennuskapasiteetista, sekä monissa teknologioissa ja kriittisissä mineraaleissa hallitseva rooli. Niiden ansiosta sillä on valikoimassaan kirurgisia toimenpiteitä, joilla se voi vaikuttaa esimerkiksi Yhdysvaltojen puolustusteollisuuteen. EU:lla vastaavia tuotteita on vähemmän ja liikkumatilaa rajoittaa myös turvallisuusriippuvuus USA:sta.

Talouskasvu
(v. 2023)

+ 0,3 %

+2,9 %

+5,2 %

USA joutuu miettimään tarkasti toimenpiteitään Kiinan suhteen myös siksi, että monilla yhdysvaltalaisyrityksillä on isot intressit Kiinassa.

Mattlin sanoo, että edessä voi olla EU:n ja Kiinan lähentyminen.

– Kiina on jo puolitoista vuotta kosiskellut EU:ta ja eurooppalaisia johtajia. Euroopassakin on herätty siihen, että suhteita Kiinaan pitää ylläpitää.

Viidakon laki voimaan

Kansainvälistä järjestelmää on kuvattu anarkistiseksi, koska ei ole olemassa mitään ylintä päättävää tuomiovaltaa itsenäisten valtioiden yläpuolella. Tämä tuntuu korostuvan tässä ajassa?

– Se korostuu, mutta näin se on ollut ennenkin. Toisen maailmansodan jälkeen on ollut poikkeuksellinen aika, kun Yhdysvaltojen johdolla luotiin kansainvälisiä instituutioita. Maa sitoutui niihin, koska se oli sille hyödyllistä.

Nyt Yhdysvalloissa koetaan, että heidän itsensä luomat instituutiot eivät enää hyödytä sitä vaan muita maita, siksi se pyrkii niistä eroon.

– The jungle grows back. Eli olemme viidakon sääntöjen maailmassa, jossa vahvemman valta ratkaisee. Siltä tämä nyt tällä hetkellä näyttää. ✕

The jungle
grows back.
Eli olemme
viidakon
sääntöjen
maailmassa,
jossa
vahvemman
valta
ratkaisee.

Aasiasta vyöryy terästä Eurooppaan

Teräsyhtiö Outokummun kauppapolitiikasta vastaava **Antti Saarela** näkee USA:n vuonna 2018 asettamille terästulleille perusteita.

– Aasiaan on rakennettu valtava ei-markkinaehtoinen teräksen tuotannon ylikapasiteetti valtiontuilla ja muilla kannustimilla. Puhutaan lähinnä kiinalaisista toimijoista, jotka ovat investoineet myös lähimaihin. Tuontiteräs vääristää kilpailua ja sen osalta harjoitetaan polkumyyntiä. Kilpailuedellytykset eivät ole tasaiset, Saarela sanoo.

Tullin vaikutukset Outokumpuun ovat olleet monimutkaisia, sillä sen tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, Ruotsissa, Yhdysvalloissa ja Saksassa. Alabaman tehtaan näkökulmasta oli edullista, että kilpailua vääristävään tuontiin puututtiin.

Toisenlainen vaikutus tuli siitä, kun tullit asetettiin myös EU:sta tapahtuvalle tuonnille. Pian niistä kuitenkin vapauduttiin pääasiassa erikoisterästen osalta, ja vuonna 2022 EU:n terästullit korvattiin tullivapailla kiintiöllä.

Merkittävä uhka Outokummulle tuli kuitenkin kiertotietä, kun aasialaista terästä kaupattiin tullien suojaaman USA:n sijasta Eurooppaan.

Tuonnin kasvua hillitsemään EU asetti heinäkuussa 2018 suojatullikiintiöt eri maille. Ongelmaa sillä ei kuitenkaan Outokummun näkökulmasta selätetty, kun yhä voimassa olevia kiintiöitä on kasvatettu vuosittain, vaikka teräsmarkkinat eivät ole kasvaneet samaa tahtia.

Tuonti Aasiasta onkin ollut kasvussa. Sen osuus oli vuosikymmen sitten noin viidennes, vuonna 2022 se oli jo yli 30 prosenttia.

EU:ssa onkin parhaillaan käynnissä kiintiöiden tarkastelu, ja mahdolliset muutokset tulevat voimaan keväällä.

– Toivotaan, että se auttaisi. Nyt tuonti vääristää kilpailua ja kiintiöt ovat irtautuneet markkinoiden todellisuudesta, Saarela sanoo. ✕

Euroopassa tarvitaan RIVAKOITA TOIMIA

Nokian näkemyksen mukaan ilman EU:n nopeaa suunnanmuutosta, unioni tukahduttaa kilpailukykyinsäruumishuoneelle.

© NOKIA

Mikko Hautala

Mikko Hautalalla on ollut isoja tehtäviä. Hän on toiminut muun muassa Suomen suurlähettiläänä Washingtonissa ja Moskovassa sekä kuulunut tasavallan presidentti **Sauli Niinistön** kabinettiin.

Viime syksynä Hautala siirtyi verkkolaitevalmistaja Nokian palvelukseen ja isolta kuulostaa tämäkin tehtävä. Yhtiön verkkosivujen mukaan Hautala vastaa maailmanlaajuisesti Nokian geopolitiikasta ja yhteiskuntasuhteista huomioiden jatkuvasti muuttuvat geopolitiittiset tekijät.

Kohti suurvaltakilpailun aikakautta

Mikko Hautala katsoo USA:sta sinkoilevien päivittäisten uutispommien sijaan pidempää kehityskaarta. Hänen mukaansa jo **Trumpin** ensimmäisellä kaudella ja myös **Bidenin** kaudella on tehty kansainvälisen talouden uudelleenjärjestelyjä kohti suurvaltakilpailun aikakautta.

Taustalla vaikuttaa se, että Yhdysvalloissa globalisaatio on koettu negatiiviseksi ja maan asema heikentyneeksi. Siksi kansainvälisen talouden ja vaihdannan rakenteita on muokattu vahvistamaan Yhdysvaltojen asemaa.

– En näe Trumpin ja Bidenin välillä filosofista eroa kauppaa- ja talouspolitiikassa. Ero on lähinnä siinä, minkälaisia toimenpiteitä ja miten paljon riskiä toimenpiteissä otetaan.

Hautalan mukaan Trumpille tyypillistä ovat kovat ja painostavat toimet, mutta niitä hän on ollut valmis tarvittaessa myös lykkäämään tai korjaamaan. Miten yritykset voivat varautua muuttuviin tilanteisiin?

– Uskoakseni on syytä erottaa lyhyen aikavälin skenaariot ja toisaalta pidempi näkymä. Lyhyellä

aikavälillä kyse on eri riskeihin varautumisesta ja niiden hallinnasta. Ei pitäisi kuitenkaan upota vain näihin. Iso kuva on kuitenkin se, että transatlanttinen taloussuhde on hyvin syvä ja sen toipumiskyky vähintään kohtalainen.

EU uhkaa muuttua museoksi

Entäpä sitten EU? Millainen asema unionilla on, kun globaaleja talouden rakenteita asetetaan uuteen järjestykseen? Ainakin talouden kasvun puolesta näyttää pahasti siltä, että Eurooppa on jäänyt muiden vauhdista.

Yksi hälytysnapin painajista on ollut Nokian toimitusjohtaja **Pekka Lundmark**, joka on kuvailut, kuinka ”Euroopan kilpailukyvyllä on jo toinen jalka ruumishuoneella”. Hän on varoittanut, että Eurooppa on jäämässä teknologiakehityksessä jälkeen muusta maailmasta. Sääntelyä pitäisi EU:ssa ehdottomasti sujuvoittaa, se ei kannusta yrityksiä toimimaan Euroopassa.

Verkkolaiteyhtiön toimitusjohtajana Lundmark on myös korostanut, ettei EU:ssa pitäisi sijoittaa kriittisiin kohteisiin kiinalaisia verkkolaitteita.

– Meille on keskeistä, että EU pitää huolta strategisesta teknologisesta kyvystään. Hieman kärjistetysti voi sanoa, että Nokian ja Ericssonin edustama teknologia on ehkä ainoa kriittisen teknologian ala, missä me olemme vähintään tasaveroisia Kiinan kanssa ja missä meillä on strateginen etulyöntiasema Yhdysvaltoihin nähden. On aivan selvää, että EU:n kannattaisi pitää vahvuuksistaan hyvää huolta, Mikko Hautala kommentoi.

Huolenpito voi olla esimerkiksi EU:n sisällä tukea tutkimukselle ja tasavertaisten markkinaolosuhteiden takaamista eri osapuolille. Hautala

Komissio on nostanut sääntelyn keventämisen keskeiseksi työkaluksi kilpailukyvyn palauttamiseksi.

painottaa, että kyse on paljon muustakin kuin yhden toimialan tai yksittäisten yritysten murheista. Kyse on Euroopan teknologisesta relevanssista ja kilpailukyvystä, tahdosta turvata oma suvereniteetti.

– Euroopassa on 200 miljardin viive digitaali-verkkoinvestoinneissa. Verkot eivät ole pelkkää viestintää, vaan keskeinen osa digitaalouden kilpailukykyä. Jos Eurooppa haluaa olla tulevaisuudessa relevantti taloudellisesti ja teknologisesti, nämä asiat on pakko laittaa kuntoon.

Potentiaali on lunastettava

Tulevaisuus näyttää tarjoavan kosolti uhkakuvia, mutta ei kai se täysin synkkä ole?

– Ei. Yritän itse olla possibilisti. Jos tekee oikeita asioita, niin uudessakin maailmassa voi menestyä, Hautala sanoo.

Hän painottaa riskien olevan isoja, jos jää kehitysvauhdista. Murrosteknologioissa korostuu suuruuden ekonomia, sillä ne vaativat ison skaalan liiketoimintaa, jotta menestyksen edellytyksenä olevan tutkimuksen voi rahoittaa. Jos Euroopassa tämä skaala menetetään, tilannetta on vaikea korjata.

– Jos joku muu hallitsee jo tarvittavan mitta-kaavan, uusien tulijoiden on vaikea saada sitä kiinni. Euroopan unioni ja Suomi sen osana elää kovaa etsikkoaikaa, jossa maailma liikkuu tosi nopeasti. Eli mahdollisuuksia on, mutta ne pitää lunastaa.

EU:ssa on kuultu yrityksiltä kantautuvia viestejä, ja komissio on nostanut sääntelyn keventämisen keskeiseksi työkaluksi kilpailukyvyn palauttamiseksi. Yhdysvalloissa on jo tartuttu toimeen ja vanhoja rakenteita puretaan toden teolla.

Elon Muskin heiluttama iso luuta lakaisee sitä vauhtia, että sivullisetkin ottavat osun.

Hautala kertoo, kuinka amerikkalaisen senaattori oli sanonut hänelle, että Amerikassa sääntely tappaa yritystoiminnan. Hautala epäili senaattorille, ettei hän taida olla kuullut Euroopan unionin tilanteesta. Yhdysvalloissa oli viimeisen viiden vuoden aikana hyväksytty 3 000 taloutta säätelevää lakia, EU:ssa niitä oli hyväksytty 13 000.

– Kyllä tilanteeseen pitäisi havahtua myös Euroopassa.

Uskotko tässä EU:n ketteryyteen?

.

.

– Haluaisin uskoa, Hautala sanoo diplomaattisesti harkittuaan vastaustaan ensin tovin. ✕

Kaksi energiaratkaisua – HYVÄ JA HUONO

Suomi ja Saksa ovat tehneet hyvin erilaisia energiaratkaisuja. Nyt Suomi hyötyy, mutta täälläkin joudutaan maksamaan Saksan tekemistä virheistä.

✍️ Sami Laakso ✍️ Carla Ladau

En oikein keksi, miten me voisimme tämän hyvän tilanteen pilata. Meillä on kaikki vahvuudet. Näin Aalto-yliopiston energiatekniikan ja -talouden professori **Sanna Syri** kuvailee asetelmaa, jossa Suomen energiantuotantopaletti on muodostunut vahvuudeksi uusien investointien houkuttelussa.

Toisinkin tilanteen olisi voinut hoitaa. Esimerkiksi käy Saksa, jonka energiaratkaisut ovat osoittautuneet paljon huonommiksi. Tarkoitus on kuitenkin ollut hyvä. Entinen liittokansleri **Angela Merkel** kertoo muistelmateoksessaan *Vapaus*, kuinka maa halusi turvata halvalla energialla teollisuutensa kilpailukyvyn.

Saksalla on vahva perusteellisuus, jonka toiminta oli turvattava, sillä se takasi työpaikkoja ja sitä kautta sosiaaliturvaa. Siksi energian hinta ei saanut nousta kohtuuttomaksi.

Näin Merkel perustelee, miksi Saksa tukeutui vahvasti venäläiseen maakaasuun. Entistä tärkeämmäksi se tuli, kun maa päätti vuoden 2011 Fukushima ydinvoimalaonnettomuuden synnyttämissä tyrskyissä luopua ydinvoimasta.

Saksa pitkälti venäläisti energiansaantinsa – rohkeampi voisi tässä yhteydessä käyttää toistakin samaan maahan liittyvää termiä.

Ratkaisu osoittautui riskialttiiksi, mutta Angela Merkel ei alennu muistelmissaan jälkiviisasteluun saati itsekritiikkiin.

Ei vaikka hälytyskelloja oli aikoinaan soitettu kovaäänisesti.

Yhdysvallat oli asettanut pakotteita Nord Stream 2 -kaasuputken rakentamiseen osallistuneille yrityksille. Se perusteli päätöstä →

sillä, että kaasuputken rakentaminen loukkasi USA:n turvallisuussetuja, koska sen liittolaismaa Saksa tuli putken vuoksi liian riippuvaiseksi Venäjästä.

Merkel väittää, että Yhdysvaltojen huoli ei ollut Venäjä-riippuvuus, vaan sen todellinen pyrkimys oli lisätä omaa kaasunvientiään Eurooppaan. Merkelin mukaan Saksa ei voinut luopua venäläisestä kaasusta ennen kuin Venäjän hyökkäyssodan myötä siihen oli vaihtoehdoton pakko. Hän sanoo, että sitä ennen luopumispäätökselle olisi ollut mahdotonta saada poliittista hyväksyntää yrityksiltä ja kaasua käyttäviltä yksityistalouksilta.

Tehdyt ratkaisut osoittautuivat virheiksi. Venäjän hyökättyä Ukrainaan vuonna 2022, Saksaan iski raju energiakriisi, joka tuntui laajasti koko yhteiskunnassa.

Suomen parempi tie

Nyt tiedämme, että Suomen tie on ollut parempi, kun liiallista tukeutumista venäläiseen tuontienergiaan on vältetty. Sieltä tuotu sähkökin on saatu korvattua ilman isompia vaikeuksia.

Suomeen on viime vuosina rakennettu runsaasti hiilidioksidivapaata sähköntuotantoa, viime vuonna sen osuus sähköntuotannosta oli jo 96 prosenttia. Lukemaan on kivuttu Olkiluoto 3:n, tuulivoiman rakentamisen ja kaupunkien fossii-

lista polttoainetta käyttävien yhteistuotantovoi-
malaitosten sulkemisen myötä.

Toimien ansiosta talouskaamoksessa syn-
kistelevässä Suomessa tulevaisuudennäkymiä
ovat valoistuttaneet lukuisat uutiset, joissa on
kerrottu investoinneista muun muassa akku- ja
vetytehtaisiin sekä datakeskuksiin.

Sanna Syri näkee sähköntuotannon päästöttö-
myyden olevat ehdoton valtti.

– Suomen etu on ehdottomasti se, että meillä
on yksi Euroopan puhtaimmasta sähköstä. Taval-
linen verkkosähkö on Suomessa todella vähä-
päästöistä. Yrityksille on tärkeää, kun ne voivat
sanoa, ettei toiminta pyöri hiilivoimalla. Lisäksi
sähkön toimitus on Suomessa erittäin varmaa,
Syri sanoo.

Samaa todisti myös kanadalainen Bitzero
Blockchain -yhtiön toimitusjohtaja **Mohammed
Bakhashwain**. Hän nosti vastuullisesti tuote-
tun energian saatavuuden investointipäätöksen
perusteluiden kärkipäähän.

Bitzero Blockchainin on tarkoitus rakentaa
Kokemäelle vähintään 100 megawatin datakes-
kus, jota yhtiön mukaan voisi laajentaa jatkossa
jopa 500 megawattiin. Isoista datakeskusinves-
toinneista ovat ilmoittaneet myös muun muassa
Google ja Microsoft. Nekin ovat korostaneet
päästöttömän energian merkitystä.

Lisää puhdasta tuotantoa

Toinen valtti Suomella on sähkön edullisuus.
Suomessa sähkö oli viime vuonna kolmanneksi
edullisinta Euroopassa, hintaero Keski-Euroop-
paan on ollut kymmeniä prosentteja.

Lisätäkynä suuren luokan sähköä käyttäville
investoinneille Suomi on tarjonnut sähköveron
alennusta. Hallitus on ilmoittanut tänä keväänä
poistavansa datakeskusten ja kaivosten sähkön-
käyttöön liittyviä verotukia.

Työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikkö
Timo Jaatinen on painottanut verohuojennuksen
toissijaisuutta.

– Se, mitä esimerkiksi Google ja Microsoft Suo-
messä tekevät, ei perustu tukiin vaan siihen, että

Merkelin mukaan Saksa ei voinut luopua venäläisestä kaasusta ennen kuin Venäjän hyökkäyssodan myötä siihen oli vaihtoehtoton pakko.

meillä on edullista sähköä, hyvä sähköverkko ja sopiva ympäristö konesalien kaltaisille teollisille investoinneille.

Myös Sanna Syri korostaa, kuinka hyvä kantaverkko madaltaa kynnystä investoida Suomeen. Lisäksi luvittaminen ja sähköverkkoon liittyminen onnistuu täällä monia muita maita nopeammin.

Onko Suomen etulyöntiaseman hyödyntämisellä kiire?

– On, ehdottomasti. Nopeasti kehittyvälle datakeskusbisnekselle jokainen vuosi on tärkeä. Siksi on hienoa, että on tullut hyviä uutisia, Syri sanoo.

Voikin olla, että investointiuutisia on tulossa lisää. Pelkästään datakeskuksia koskevia liittymäkyselyjä on tullut kantaverkkoyhtiö Fingridiin niin paljon, että niiden yhteenlaskettu laskennallinen sähköntehontarve ylittää 27 000 megawattiin.

Luku on hurja. Sen perusteella voi arvioida, että lähellekään kaikki aikomukset eivät realisoitu, sillä tavallinen sähkönkulutus talvipäivänä on ollut koko maassa suuruusluokaltaan 12 000 megawattia, jolloin on jo jouduttu turvautumaan tuontisähköön.

Joka tapauksessa sähkön kulutus kasvaa. Fingridin syyskuussa 2024 esittämässä ennusteessa povataan, että teollisuuden ja datakeskusten käyttämän sähkön määrä kasvaisi nykyisestä noin 40 terawattitunnista sataan terawattituntiin vuoteen 2035 mennessä.

Myös Sanna Syri uskoo kulutuksen kasvutrendiin, mutta ei näin räjähdysmäiseen kasvuun. Yhtenä syynä on se, että hän ei usko valtavasti sähköä kuluttavien gigawattiluokan vetytehtaiden rakentamiseen, koska epäilee niiden liiketaloudellista järkevyyttä.

Kasvussa on kuitenkin myös sähköntuotantokapasiteetti. Suomen uusiutuvat ry:n mukaan tuulivoiman tuotantotehon arvioidaan tänä vuonna kasvavan 1 400 megawattia. Parhaillaan rakenteilla olevien aurinkovoimahankkeiden arvioitu kapasiteetti on 530 megawattia. Kaavailuja on merkittävästi mittavammasta tuotannosta, sillä suunniteltuja aurinkovoimahankkeita oli

julkaistu tammikuuhun mennessä peräti 23 300 megawatin edestä.

Lasku lankeaa myös Suomelle

Vaikka Suomen energiapaletti oli rakennettu hyvin, se ei ole taannut, ettei Saksan energiakriisi olisi tuntunut myös Suomessa. Vaikutus on tullut kiertotietä.

Saksassa tilanne on palautunut vuoden 2022 maakaasun huippuhinnoista, mutta silti hinnat ovat edelleen noin kaksinkertaisia verrattuna kriisiä edeltäneeseen aikaan. Nyt maassa ollaan siis juuri siinä tilanteessa, jota Angela Merkelin mukaan yritettiin välttää tukeutumalla venäläiseen kaasuun. Kun energia on kallista, se on vaikeuttanut maan teollisuuden tilannetta.

Mutta entä se vaikutus Suomeen? Saksa on Suomen tärkeimpiä vientimaita, ja kun siellä teollisuus kamppailee nousseiden kustannusten ja kilpailukyvyn kanssa, talous ei kasva. Se näkyy saksalaisten pienempinä tilauksina Suomesta. Näin Suomikin on osaltaan maksamassa Saksan turvautumisesta liiaksi Venäjältä tuotavaan halpaan kaasuun.

– Näin siinä on valitettavasti käynyt, että vaikka Suomi on hoitanut oman energiapolitiikkansa fiksummin, ikävä vaikutus iskee meihin kuitenkin, Sanna Syri nyökkää.

Kun kaasuhanaa on kiristetty ja Saksa on päättänyt luopua ydinvoimasta, eikä hiilivoimaan varaan voida tulevaisuutta rakentaa, mistä energia jatkossa maahan otetaan?

– He eivät taida ihan tietää sitä itsekään, Syri pohtii.

Suuria toiveita on ladattu vedylle, ja taas Saksassa katsotaan maan rajojen ulkopuolelle. Siihen uskotaan, että vetyä tuodaan valtavia määriä myös Pohjois-Euroopasta.

Toinen asia sitten on, onko Suomen järkevää tehdä päästöttömällä sähköllä suuria määriä vetyä ja viedä sitä muualle. Vai olisiko kansantaloudelle järkevämpää käyttää täällä tuotettu energia omassa maassa ja valmistaa sen avulla korkeamman arvonlisän tuotteita. ✕

Indonesia haluaa tehdä DIGILOIKAN

Indonesia panostaa infrastruktuurinsa kehittämiseen ja digitalisaatioon. Se avaa uusia mahdollisuuksia myös suomalaisyrityksille. Markkinoille on helpompi tulla yhdessä toisten kanssa.

[✍](#) Matti Välimäki [📷](#) AFP / Lehtikuva

Indonesian uutta pääkaupunkia, Nusantaraaa, rakennetaan parhaillaan Borneon itäosiin. Valmiina on jo osa hallintokorttelista, muun muassa presidentin palatsi ja jalkapallo- ja maajoukkueen harjoituskeskus. Mutta kun liikkeelle on lähdetty tyhjästä, töitä riittää vielä pitkään.

– Pääkaupunki halutaan siirtää pois Jakartasta, koska miljoonakaupunki kärsii pahoin saasteista ja monet sen rakennukset ovat vajoamassa. Ideana on myös, että siirto auttaisi maata kehittämään tasaisemmin, **Nina Jacoby** kertoo.

Nina Jacoby asui aikaisemmin Indonesiassa usean vuoden ajan ja työskenteli Business Finlandin asiantuntijana. Nyt hän johtaa projektia, joka tuo Nusantaraaan suomalaista älykaupunkiosamista.

– Ideanamme on luoda ekosysteemi ja tarjota kokonaisratkaisuja, joihin pk-yritykset pääsevät mukaan. Niiden on näin paljon helpompi tulla maan markkinoille, kuin yrittää sitä yksin.

Suomen Nusantara-projekti on nostettu myös Global Gateway -lippulaivahankkeeksi. Tämä tuo yrityksille lisänäkyvyyttä ja mahdollistaa EU-rahoituksen hakemisen. Global Gateway on EU:n

ohjelma, joka investoi ajankohtaisiin, älykkäisiin ja kestäväen kehityksen mukaisiin infrastruktuurihankkeisiin.

Indonesia ei ole yksi vaan monta

Indonesia on jo lukujenkin perusteella mielenkiintoinen markkina-alue. Maailman neljänneksi väkirikkaimmassa valtiossa on yli 275 miljoonaa asukasta ja 17 508 saarta.

Indonesia haluaa tulla isoksi myös taloudellisesti ja keskiluokkaistumaalla. Se pyrkii muuntautumaan raaka-aineiden tuottajasta korkealle jalostettujen tuotteiden valmistajaksi. Maan talous on kasvanut jo pitkään 5–6 prosentin vuosivauhtia.

– Vastikään Indonesia nousi Maailmanpankin luokituksessa ylemmän keskiluokan maaksi. Se, että tämän myötä maahan ei saada enää yhtä paljon kehittyville maille tarkoitettuja tukia, tulikin sitten sikäläisille hieman yllätyksenä.

Jacoby kuvailee, että Indonesian olot ovat vakaat ja esimerkiksi viimeiset presidentinvaalit sujuivat demokraattisesti. Indonesia ei ole kuitenkaan yksi tai ainakaan yhdenmukainen, maassa on lukuisia erilaisia todellisuuksia.

– Skaala kulkee Jakartan pilvenpiirtäjistä Papuan pieniin kalastajakylisiin, missä eletään hyvin alkeellisissa oloissa kädestä suuhun. Mukaan →

Jakarta on vajoamassa ja sitä korvaamaan Indonesiaan rakennetaan uutta pääkaupunkia Nusantaraaa.

Indonesiassa on 17 508 saarta ja alueelliset erot ovat isot. Maahan mahtuu valtavasti erilaisia etnisiä, kielellisiä ja uskonnollisia ryhmiä.

Indonesiassa on yli 80 miljoonaa koululaista.

mahtuu valtavasti erilaisia etnisiä, kielellisiä ja uskonnollisia ryhmiä. Valtauskontona on maltillinen islam.

Digitaalisuudelta odotetaan paljon

Indonesia haluaa panostaa nyt erityisesti infrastruktuurinsa kehittämiseen ja digitaalisuuteen. Keskeisiä teemoja ovat myös liikenneyhteydet, koulutus ja terveys.

Jacobyin mukaan indonesialaisia kiinnostaa erityisesti suomalaisten digitaalinen osaaminen.

– Indonesialaiset näkevät, että digitaalisuus parantaa saavutettavuutta ja lisää maan eri alueiden tasa-arvoa. Sen odotetaan myös muuttavan

yhteiskuntaa avoimemmaksi ja vähentävän näin korruptiota.

Hän nostaa esille myös suomalaisen puhtaan energian osaamisen; Indonesia on ilmoittanut tavoittelevansa hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Hiiltä polttavassa maassa puhtaan teknologian ratkaisuille ei ole kuitenkaan tarjolla erillisiä tukimuotoja, ja valtiollisella yhtiöllä on energiamarkkinoilla monopoliasema.

Jacobyin mukaan suomalaisilla on Indonesiassa hyvä maine.

– Meidän tunnetaan korkeasta teknologiasta ja koulutuksesta. Monet tietävät myös, että Suomi on valittu jo monta kertaa perätysten maailman

INDONESIA

Väkiluku

275 miljoonaa

- Väkirikkain muslimimaa
- G20-maa

Brutto-kansantuote (2024)

1429 miljardia euroa

Brutto-kansantuote henkeä kohden

5200 euroa

Kauppa (2023):

Suomen tavaravienti Indonesiaan

583 miljoonaa euroa

tuonti Indonesiasta

187 miljoonaa euroa

© ISTOCK

Mikä on Global Gateway?

Global Gateway on uusi EU:n strategia, jolla edistetään älykkäitä, puhtaita ja turvallisia digitaali-, energia- ja liikenneyhteyksiä ja vahvistetaan terveydenhuolto-, koulutus- ja tutkimusjärjestelmiä kaikkialla maailmassa.

Global Gatewayn tavoitteena on saada liikkeelle jopa 300 miljardin euron investoinnit. Hankkeissa noudatetaan tiukkoja sosiaali- ja ympäristönormeja ja otetaan huomioon EU:n edut ja arvot, joihin kuuluvat oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet ja kansainväliset säännöt ja normit.

– Global Gatewayn tarkoitus on vahvistaa EU:n kumppanuuksia kehittyvien maiden kanssa infrastruk-

tuurihankkeiden kautta. Samalla nämä hankkeet palvelevat maiden kehitystavoitteiden saavuttamista, ulkomaankauppa- ja kehitysministeri **Ville Tavio** sanoo.

Toimintamenetelmänä on vivuttaa yksityistä rahoitusta kestävänsä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Global Gateway tukee kestävänsä kehityksen lisäksi myös Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteita.

– Julkista kehitysyhteistyörahoitusta on käytettävä strategisesti siten, että kehittyvien maiden kannalta tärkeisiin investointeihin osallistuminen on houkuttelevaa yksityiselle sektorille. Tämä on tärkeä ohjenuora myös Suomen julkiselle kehitysyhteistyörahoitukselle, Tavio linjaa. X

onnellisimmaksi maaksi, mikä herättää paljon kiinnostusta.

Jacobyta kuitenkin hieman askarruttaa, mihin kaikkeen Indonesialla on lopulta varaa.

– Presidentti **Prabowo Subianto** linjasi äskettäin, että kaikille koululaisille on tarjottava kouluruokailu ja maitoa. Tavoite on hyvä, mutta se vie isolta maalta myös valtavasti voimavaroja. Indonesiassa on yli 80 miljoonaa koululaista.

Protektionismi asettaa esteitä

Monet suuret suomalaisyritykset ovat jo läsnä Indonesiassa. Maalla on läheiset kauppasuhteet muun muassa Kiinan, Intian ja EU:n kanssa, mutta huhutaan, että presidentillä olisi hieman etäiset välit Yhdysvaltoihin.

Indonesian markkinoille ei ole helppoa tulla, ei etenkään pk-yritysten. Maa suojelee omaa tuotantoaan muun muassa tuontilisensseillä. Byrokraatia riittää muutenkin yhteiskunnan ja talouden joka tasolla.

– Indonesia on kaukana ja sen kulttuuri on erilainen. Ihmiset ovat äärettömän ystävällisiä. Liikemaailmassa kaikki ei mene kuitenkaan aina aivan lineaarisesti ja suomalaisen insinööriajattelun logiikalla, Jacoby luonnehtii.

Indonesiassakin bisnes perustuu luottamukseen ja verkostoihin.

– Yhdellä kauppamatkalla ei saada vielä mitään aikaiseksi, vaan ihmisiin pitää tutustua kunnolla.

Avuksi tarvitaan ehdottomasti paikallisia yhteistyökumppaneita.

Tässä yrityksiä tukee Business Finland, joka avustaa löytämään konsultteja, jotka voivat etsiä sopivia yhteistyökumppaneita.

– Partnerin kanssa ei ehkä kannata tehdä heti pitkää sopimusta. Järkevämpää voi olla ensin hieman katsoa, miten homma alkaa sujua.

Yritykset, jotka ovat kiinnostuneita erityisesti Nusantarasta, voivat olla suoraan yhteydessä Jacobyyn. X

Älypylväs keihäänkärkenä

Valaisinylpvädien ja -mastojen valmistaja Tehomet on mukana yrityskonsortiossa, joka tarjoaa suomalaisosaamista Nusantaran rakentamiseen. Itärajan tuntumassa Kangasniemellä sijaitsevan Tehometin toimitusjohtaja **Jarno Huttunen** luonnehtii, että yrityksen älypylväät istuvat hyvin Indonesian uuden pääkaupungin smart city -painotuksiin. Kyseessä on valaisinylpväs, johon voidaan liittää tarpeen mukaan väikapa 5G-tukiasema, sähköauton latauspiste tai ympäristöstä dataa keräviä antureita.

– Ensimmäinen tarjouspyyntö on jo tullut, toivottavasti jotain päätään tekemään jo tänä vuonna. Uusi pääkaupunki on meille mainio näyteikkuna myös koko Indonesian kannalta, Huttunen luonnehtii.

Tehometillä on viientä neljäänkymmeneen maahan.

– Kokemustemme mukaan parhaiten uusille markkinoille pääsee yhdessä muiden kanssa. Tämä koskee myös Indonesiaa, Huttunen toteaa.

Sosiaalinen media myllää sukupuolirooleja uusiksi

Suomi kannustaa yrityksiä kestäväen kehityksen innovaatioilla maailman kasvumarkkinoille – kehittyvien maiden todelliset tarpeet saattavat kuitenkin yllättää.

  Tanja Harjuniemi

Atiko Lusiyani on sosiaalisen median vaikuttaja ja yksi suomalaisyritys StyleDoublerin vaikuttajamarkkinointialustan käyttäjistä. Hänellä on lähes 50 000 TikTok-seuraajaa kotikaupungissaan Kebumenissa Keski-Jaavalla.

Lusiyani arvostelee ja suosittelee ihonhoitoon ja vauvojen hoitoon liittyviä tuotteita, ja ansaitsee sillä rahaa suoraan mainostajilta ja StyleDoublerin alustan kautta.

Maailman suurimmassa muslimimaassa perinteiset sukupuoliroolit rajaavat naiset usein perheen piiriin rajoittaen heidän työssäkäyntiään. Some-vaikuttajina naiset voivat ansaita tuottamalla sisältöjä kotoa käsin ja näin parantaa taloudellista asemaansa.

StyleDoubler Oy:n toimitusjohtaja **Eetu Raudas** näkee, että vaikuttajamarkkinointi parantaa etenkin naisten ansaintamahdollisuuksia Indonesiassa.

– Alusta on brändeille ja verkkokaupoille markkinointialusta ja some-vaikuttajille monetisointialusta. Indonesiassa sille on rekisteröitynyt yli 40 000 influencerseria, joista 80 prosenttia on naisia, Raudas korostaa. Monetisointi tarkoittaa tässä taloudellista arvoa tuottavaa toimintaa.

Myönteisten kehitysvaiikutustensa takia yritys sai Suomen ulkoministeriön rahoittamaa Developing Markets Platform (DevPlat) -hankerahoitusta viime vuoden alussa.

– Rahoitusta myönnettäessä arvioidaan, että hanke edistää liiketoiminnan kasvua ja luo uusia työpaikkoja sekä Suomessa että kohdemaassa. Lisäksi hankkeen tulee edistää Suomelle tärkeitä kehitystavoitteita ja YK:n kestäväen kehityksen tavoitteita, Jakartassa työskentelevä ulkoministeriön DevPlat-asiantuntija **Minh Lam** kertoo.

Pienyritykset tarvitsevat tukea digitalisaatioon

StyleDoublerin tavoitteena on saada puolitoista tuhatta uutta naisinfluensseria, jotka tulisivat tienamaan vähintään maan keskipalkan verran.

– Saldo on tällä hetkellä 1200 uutta vaikuttajaa, Eetu Raudas laskeskelee.

Atiko Lusiyani kertoo ansaitsevansa 300–600 euroa kuukaudessa. Se on enemmän kuin esimerkiksi kuljetuspalvelulähetin ansiotaso ja saman verran kuin taloushallinnon ammattilaisen kuukausipalkka. Säädetty vähimmäispalkka Keski-Jaavalla on 200 euroa kuukaudessa.

Tavoitteena on myös kestäväen alueellisen talouskehityksen edistäminen. Indonesia on maailman suurin saaristovaltio, jossa kuulu kehittyneiden kaupunkien ja

Atiko Lusiyani

Eetu Raudas

Minh Lam

kehittymättömien syrjäseutujen välillä on iso.

– Vaikka paikalliset mikro- ja pienyritykset ovat Indonesian talouden selkäranka, ne joutuvat kamppailemaan päästäkseen laajemmille markkinoille. Siksi rakensimme itsepalvelutyökalun, jonka avulla ne voivat laajentaa näkyvyyttään, Raudas kertoo.

Tähän mennessä alustalle on rekisteröitynyt 500 uutta pienyritystä. Näkyvyyttä haetaan tyypillisesti pienille paikallisille brändeille, kuten lastenvaatteille, eläintarvikkeille ja elintarvikkeille.

– Olemme kuitenkin törmänneet siihen, että pienyritykset haluavat edelleen henkilökohtaista palvelua. Sataprosenttinen itsepalvelu ei vielä toimi, ja se aiheuttaa meille kannattavuushaasteita.

Pienemmällä riskillä markkinoille

Minh Lamin mukaan DevPlat-rahoitus on inspiroinut suomalaisyrityksiä haas-

Bioteknologiayritys Resistomap Oy tarjoaa menetelmiä ympäristön antibioottiresistenssin seuraamiseen.

taviin liiketoiminnan kehitysprojekteihin, jotka eivät muutoin olisi välttämättä toteutuneet.

– Rahoituksen avulla yritykset ovat pystyneet sekä syventämään yhteistyötään paikallisten toimijoiden kanssa että vähentämään liiketoimintariskejä markkinoille tullessaan, Lam korostaa.

Näin on toiminut esimerkiksi bioteknologiayritys Resistomap Oy, joka tarjoaa menetelmiä seurata ympäristön antibioottiresistenssiä.

– Antimikrobinen resistenssi (AMR) on maailmanlaajuinen terveysuhka, joka aiheuttaa vuosittain yli 3,2 miljoonaa kuolemaa. DevPlat-hankkeemme tavoite on vauhdittaa antibioottiresistenssin ympäristövalvontaa Indonesiassa, toimitusjohtaja **Windi Muziasari** kertoo.

Hankkeen loppuseminaari järjestettiin joulukuussa Jakartassa. Mukana oli paikallisia vesilaitoksia ja AMR-asiantuntijoita sekä kansanterveydestä, sanitaatista ja pandemiavalmiudesta vastaavia viranomaisia.

– Jätevesien ja ympäristön antibioottiresistenssin valvonta on siihen liittyvien teknologiavaatimusten takia kallista. Olemme kuitenkin pystyneet osoittamaan, että sen toteuttaminen on mahdollista myös Indonesiassa. Nyt haluamme varmistaa, että se tulee olemaan osa Indonesian kansallista viisivuotissuunnitelmaa.

Muziasarin mukaan reagenssi- ja näytteenottopakkausten toimittaminen Indonesiaan on ollut haasteellista, koska niiden kysyntä kokonaisuudessaan on vielä vähäistä.

Toinen haaste on ollut tutkijoiden ja teknikkojen osaamisvaje molekyylien näytteenotossa ja analysoinnissa.

Lamin mukaan paikallisten toimijoiden yhteistyö suomalaisten kanssa onkin avannut ovia uusien teknologioiden käyttöönotolle ja osaamisvaihdolle.

– Yrityksiltä saamani palautteen perusteella myönteiset kehitysvaikutukset näkyvät jo nyt Indonesiassa, Lam tiivistää. ✕

DevPlat-hankerahoitus

- DevPlat-rahoitus (Developing Markets Platform) auttaa yrityksiä kehittämään ja luomaan kestävästi kehityksen mukaisia innovaatioita yhdessä paikallisten kumppanien kanssa kehittyvillä markkinoilla.
- DevPlat-rahoitus täydentää Business Finlandin T&K-rahoitusta ja muodostaa T&K-hankeeseen liittyvän lisärahoituksen.
- Ulkoministeriön kehitysyhteistyömäärärahoista myönnettävää avustusta voi saada enintään 300 000 euroa ja 75 prosenttia hankkeen hyväksytyistä kokonaiskustannuksista.
- Lisätietoja: Finnpartnership sekä ulkoministeriön DevPlat-asiantuntijat Filippiineillä ja Indonesiassa.

Uusia ratkaisuja KATASTROFIRISKIEN vähentämiseen

Katastrofiriskien vähentämisellä säästetään ihmishenkiä ja luodaan uutta liiketoimintaa.

  Ilkka Ranta-aho

Katastrofien taloudelliset vaikutukset eivät enää pysy paikallisina, koska tuotoksetjut ovat maailmanlaajuisia.

Olisiko Aasian vuoden 2004 tsunamin uhreja ollut merkittävästi vähemmän, jos käytössä olisi ollut nykyteknologia ja hälytysvalmius, YK:n katastrofiriskien vähentämisestä vastaavan toimiston pääjohtaja Kamal Kishore?

Kyllä. Olisimme voineet varoittaa ihmisiä paljon nopeammin ja tehokkaammin. Solulähetysten* avulla voimme tavoittaa miljoonat ihmiset välittömästi. Tämän teknologian kehitystyö ja käyttö on Suomessa erittäin pitkälle vietyä.

Mutta tarvitaan muutakin. Koko väestö pitää opettaa ymmärtämään hälytyksen vakavuus. Ja jokaisen varoitettujen ihmisten on tiedettävä, miten hälytyksen tullessa pitää toimia.

Täytyy muistaa myös, että mikään ennakkovaroitusjärjestelmä ei ole kerta- investointi. Sitä täytyy pitää käyttökunnossa ja kehittää jatkuvasti. Se on taloudellisestikin järkevää, toimintakuntoinen järjestelmä maksaa itsensä jo ensimmäisen katastrofin sattuessa.

Millaiset riskit ovat akuutteja maailmanlaajuisesti?

Yksi trendi on sään ääri-ilmiöt. Esimerkiksi monissa maissa vuotuinen sademäärä ei juuri ole kasvanut, mutta sadepäivät ovat vähentyneet. Se tarkoittaa, että sadetta voi tulla kerralla todella paljon. Äärimmäiset lämpöaallot ovat toinen iso riski.

Isoja maanjäristyksiä ei koeta kovin usein, mutta kun sellainen tulee, menetykset ovat suunnattomat.

Miten hyvin järistyksiä voidaan ennakoita?

Kun järistys lähtee liikkeelle, syntyy kaksi järistysaaltoa. Ensimmäinen aalto kulkee todella nopeasti, muttei ole erityisen tuhoisa. Vähän sen jälkeen tulee toinen, paljon tuhoisampi aalto. Siinä on pikku hetki, muutamia kymmeniä sekunteja, aikaa varoittaa ihmisiä tulevasta isosta järistyksestä.

Tuo aika voi antaa automatisoiduille järjestelmille mahdollisuuden esimerkiksi pysäyttää junat ja sammuttaa tai saattaa turvatilaan tietyt voimat.

Ihmisten evakuointiin aika ei tietenkään riitä. Mutta maanjäristykset eivät tapa ihmisiä, ihmiset kuolevat rakennusten romahtaessa. Varoitusaika voi riittää siihen, että monet ihmiset kiirehtivät avoimille paikoille.

Tehokkaampi keino ihmishenkien pelastamiseksi on rakentaa järistyksenkestäviä rakennuksia. Chilessä oli iso maanjäristys 1960, tuhansia ihmisiä kuoli. Sen jälkeen Chilen rakennusmääräyksiä muutettiin, tehtiin tutkimuksia ja alettiin rakentaa kestävämpiä taloja. Ja kun uusi iso järistys koettiin vuonna 2010, ihmisiä menehtyi suhteellisen vähän.

* SOLULÄHETYS = monilähetys, jonka matkaviestinverkko voi lähettää tiettyjen solujen kautta kaikille toimintoa tukeville matkaviestimille.

Apulaispääsihteeri Kamal Kishoren mielestä Suomi on katastrofivarautumisen mallimaa, joka voisi tuotteistaa osaamistaan kehittyville maailmanlaajuisille markkinoille.

Miten kallista järjestyksenkestävä rakentaminen on?

Uudisrakentaminen tulee 5–10 prosenttia kalliimmaksi. Vanhojen rakennusten vahvistaminen on suhteessa paljon kalliimpaa. Mutta erityisesti kehittyvissä maissa puolet vuonna 2050 tarvittavasta infrastruktuurista on vielä rakentamatta. Jos saamme rakennuttajat ymmärtämään riskit, voimme luoda paljon turvallisemman tulevaisuuden.

Millaisia uusia riskejä on?

Maailmantalous on yhteyksien verkosto. Katastrofien taloudelliset vaikutukset eivät enää pysy paikallisina, koska tuotantoketjut ovat maailmanlaajuisia. Meidän täytyy ymmärtää tästä syntyvä systeeminen riski. Meillä on tietotaitoa sen hallitsemiseksi, mutta se edellyttää tiivistä yhteistyötä ja suuria investointeja.

Millaisiin katastrofeihin Suomessa olisi syytä varautua?

Suomen väestönsuojelu on suunniteltu ja toteutettu äärimmäisen ammattimaisesti. Myös kansalaiset ovat valmiudessa.

Lisäksi suomalaiset väestönsuojatilat ovat kaksoiskäytössä. Niitä ei pidetä tyhjinä vaan käytetään muun muassa urheiluhalleina. Näin ne pysyvät toimintakuntoisina. Kansalaiset tuntevat niiden sijainnin ja osaavat käyttää niitä.

Arvostan myös Suomen avoimuutta. Suomi jakaa tietotaitoaan muun maailman kanssa.

Tämä on UNDRR

Vuonna 1999 perustettu YK:n katastrofiriskien vähentämistä vastaava toimisto, UNDRR, on YK:n alainen järjestö, jonka tehtävänä on antaa globaali näkökulma katastrofien seurausten hoitamisesta riskien hallitsemiseen. Toimisto tutkii, neuvoo ja avustaa muun muassa luonnonkatastrofien ennakkohavainnoinnissa ja laajojen hälytysjärjestelmien kehittämisessä. Se ohjaa järjestyksiä kestävästä rakentamisesta ja tulvavesien turvallisempaa reitittämistä. UNDRR:n pääkonttori on Genevessä.

YK:n katastrofiriskejä käsittelevä kokous vuonna 2015 edellytti jäsenmaita luomaan varautumisstrategian. 131 maata on tehnyt sen. Onko tämä rohkaisevaa?

Tavallaan. Sendain kokouksen aikaan vain 55 maalla oli valmis strategia. Mutta päätöslauselman allekirjoitti 187 maata. Miksi 56 puuttuu yhä?

Puhtaan siirtymän ympärille on kehittynyt uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia. Voimmeko odottaa tällaista myös katastrofeihin valmistautumisessa?

Mahdollisuudet ovat valtavat. Yksi Suomen vahvuuksista on edistyksellinen meteorologinen tutkimus. Ihmiset kaikkialla maailmassa tarvitsevat tarkkoja ja kattavia säätietoja paikallisesti.

Suomen toinen vahvuus on innovatiivinen kehitystyö telekommunikaatiossa. Kolmas on datatieteen sovellukset kuten paikkatietoon liittyvä analytiikka. Se on erittäin tärkeä tekijä riskien arvioinnissa ja katastrofien jälkeisten tuhojen kartoittamisessa.

Vielä on syytä mainita rakennustekniikka. Suomessa osataan talojen eristäminen. Sitä osaamista voidaan soveltaa maailmanlaajuisesti, kun suunnitellaan rakennuksia, jotka torjuvat vaarallisia lämpöaaltoja.

Tarvitaan vielä kykyä ja tahtoa muokata noita vahvuuksia niin, että ne vastaavat täsmällisesti muualla maailmassa esiin nouseviin tarpeisiin. Näin voidaan saada aikaan todellisia win-win-kumppanuuksia. ✕

Tavoitteemme on, että vuonna 2040 maailman kymmenestä arvokkaimmasta firmasta yksi tulee Suomesta.

Rohkeutta ja ennakkoluulottomuutta

Maailma on myllerryksessä ja muutokset ovat nopeita. Tämä vaikuttaa myös yrityksiin. Toisaalta suuret koko maailmaa koskevat haasteet ja muutokset vaativat myös globaaleja ja innovatiivisia ratkaisuja, jotka omalta osaltaan pitävät sisällään mahdollisuuden uuteen ja parempaan.

Suomi tarvitsee tällä hetkellä rohkeutta ja rajoja rikkovaa uudenlaista ajattelua.

Samaan uskomme myös Suomen startup-yhteisössä. Yksi selkeä tavoitteemme on se, että vuonna 2040 maailman kymmenestä arvokkaimmasta firmasta yksi tulee Suomesta. Tällä hetkellä olemme kaukana siitä, mutta tavoitteita pitää uskaltaa asettaa rohkeasti.

Uskomme, että rohkeus ja ennakkoluulottomuus luovat uusia innovaatioita, ratkaisuja globaaleihin ongelmiin sekä tätä kautta menestystarinoita yrityksissämme. Menestyvät yritykset taas mahdollistavat sen, että meillä on suomalainen yhdenvertainen yhteiskunta vielä 2040. Uskomme tähän, toimia ja työtä se kuitenkin vaatii.

Viime aikoina keskustelu on ollut hyvin pessimististä vallitsevan maailman tilanteenkin vuoksi. Haluamme nähdä myönteisiä mahdollisuuksia. Haluamme tuoda esille yrityskenttämme moninaisuutta ja visionäärisyyttä sekä tarjota näkymän siihen, miltä Suomi ja maailma voi parhaassa tapauksessa näyttää tulevaisuudessa.

Edesauttaaksemme tavoitetta kirjoitimme myönteisen näkymän tulevaisuuteen. Visio 2040 -julkaisussa jokainen kirjoittaja maalaa näkemyksensä oman yrityksensä kautta. Kirjoituksissa visionärisoidaan rohkeasti tulevaa. Niissä pohditaan muun muassa sitä, millainen toimintaympäristö Suomi on tuolloin, mitä globaaleja ongelmia kirjoittajan yritys on kyennyt ratkaisemaan ja mitkä olivat ne keskeiset toimet, joita Suomessa toteutettiin, jotta visio toteutui.

Kirjoitus on myös viesti päättäjien suuntaan. Suomella on mahdollisuuksia, kunhan uskallamme olla rohkeita ja tehdä kirjoituksissa esitettyjä ennakkoluulottomia konkreettisia toimia ja päätöksiä.

Uskotaan tulevaisuuteen. ✕

Riikka Pakarinen

Toimitusjohtaja, Suomen startup-yhteisö

Kazakstan luo yhteyksiä ulkomaihin

Kazakstan haluaa edetä kasvupolulla, uudistaa teknologiaansa ja kulkea kohti kestävämpää tulevaisuutta.

 Minna Saano Tatiana Heiskanen

Miten talvi on sujunut Astanassa, suurlähettiläs Janne Heiskanen?

Kiitos kysymästä, hyvin, vaikka kyllä talvi täällä on aika rankka. Elämä Kazakstanissa on välillä arktisenpuoleista. Ulkomaiset kollegat kertovatkin, kuinka monta talvea ovat täällä viettäneet, eivät puhu vuosista.

Millainen maa Kazakstan on?

Tämä on valtava maa. Se hämmästytti, kun tänne muutti. Jos Kazakstanin siirtäisi Länsi-Euroopan päälle, ulottuisi alue Atlantilta Mustallemerelle. Pääkaupunki Astanastakin seuraavaan kaupunkiin on 300 kilometriä matkaa. Aikaa pitää varata, kun tänne tulee töihin.

Talouselämän saralla täällä yritetään kovasti kehittyä, saada ulkomaisia investointeja, tuoretta teknologiaa ja tuoreita näkemyksiä.

Mitä on hyvä tietää liike-elämän kuvioista?

Valtiovetoisuus pistää silmään monella alalla. Onkin tärkeää luoda yhteydet – tai saada pääsy hallinnon pakeille, jos isompaa bisnestä virittelee.

Kazakit ovat todella ystävällisiä, mukavia ja kohteliaita. Henkilökohtaiset kontaktit ovat heille tärkeitä. Paikan päälle pitää tulla käymään, pelkillä sähköposteilla ei kauppoja synny. Parasta olisi – ja sitä odotetaankin – että firman edustaja olisi pysyvämminkin täällä. Kielen suhteen helpointa on edetä, jos osaa venäjää.

On myös hyvä varautua siihen, että monet asiat sovitaan tai ne tapahtuvat ihan viime hetkillä. Mutta se mistä sovitaan, se pitää.

Mitä suomalaiset voisivat tarjota Kazakstanille?

Vihreälle lähestymiselle olisi kovasti tarvetta ja kysyntää. Meillä on kilpailuky-

kyistä tarjottavaa vihreässä teknologiasa ja kestävässä ratkaisussa, kiertotaloudessa, kaivosteollisuuden puhtaissa ratkaisussa ja vesialalla. Meille arkipäivää olevat asiat ovat täällä vielä alkutekijöissä, kuten vaikkapa kotitalousjätteen kierrätys, energian käytön tehostaminen ja jäteveden puhdistaminen. Kovasti kiinnostuneita ollaan myös koulutusosaamisestamme eri aloilla.

Mitä muuta olisi hyvä tietää?

Kazakstan on sitoutunut siihen, ettei sen aluetta käytetä Venäjä-pakotteiden kiertämiseen. Suomalaisyrityksiä rohkaisen hakeutumaan tänne kaupantekoon. Muut ovat jo täällä. ✕

Kazakstan

Väkiluku 19,9 miljoonaa • BKT 263 miljardia euroa • **TAVARAKAUPPA** • Vienti Kazakstaniin 275 miljoonaa euroa – teollisuuden koneet ja laitteet, kuljetusvälineet, mittaus- ja tarkkuuslaitteet, paperi ja pahvi sekä niistä valmistetut tuotteet • **Tuonti Kazakstanista** 8,4 miljoonaa euroa – polttoaineet, rauta ja teräs, pienet määrät elintarvikkeita.

**Ulkoministeriön keskeinen tehtävä on tukea suomalaisyritysten kansainvälistymistä.
Tutustu nyt ulkoministeriön uudistuneisiin yrityspalveluihin verkossa.**

UM.fi Yrityspalvelut

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet